

ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล
บ้านโพนเพ็ญ สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

ร้อยตำรวจตรีหญิง อับษรรัตน์ ตาดีชัย

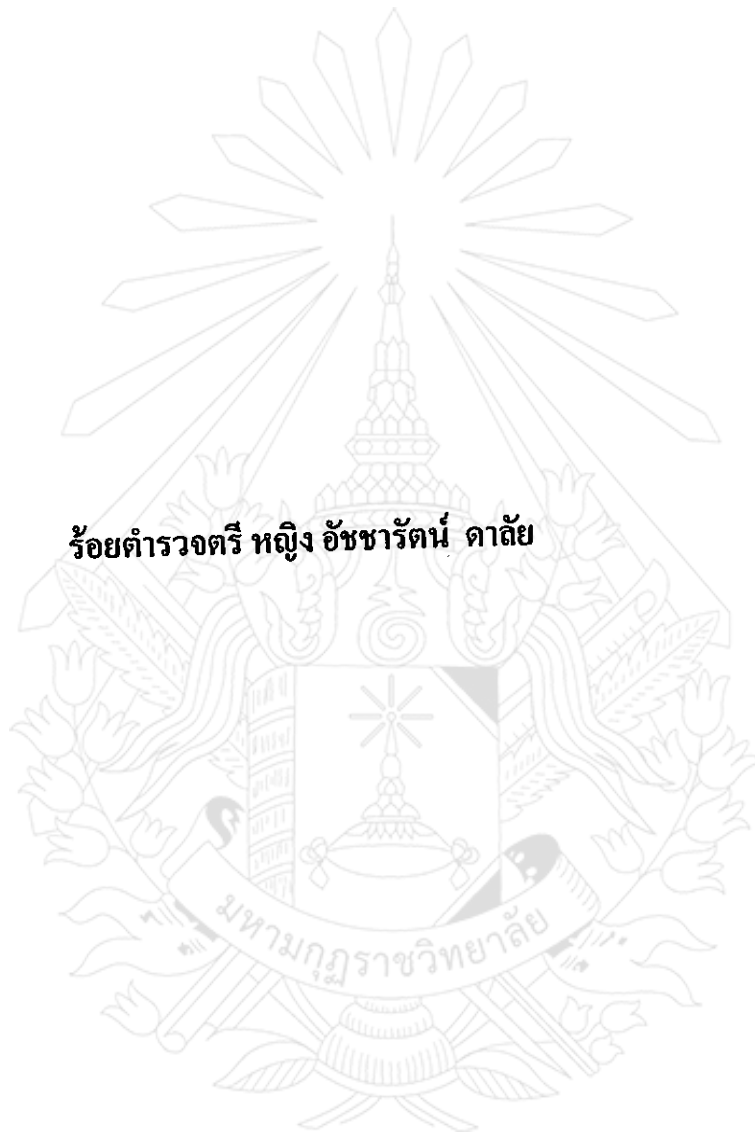
สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

พุทธศักราช 2551

ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล
บ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

ร้อยตำรวจตรี หญิง อชชารัตน์ ดาลัย

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2551

B 10479

**PARENT'S SATISFACTION ON EDUCATIONAL MANAGEMENT
AT BANNONTHUN MUNICIPALITT SCHOOL,
THE EDUCATIONAL OFFICE OF
KHON KAEN MUNICIPALITY**

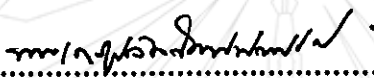
POLICE SUB-LIEUTENANT ATCHARAT DALAI

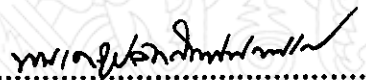
**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL MANAGEMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2551(2008)**

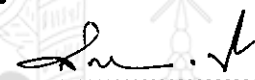
หัวข้อสารนิพนธ์ : ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล
บ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา : ร้อยตำรวจตรีหญิง อัจฉารัตน์ ดาลัย
สาขาวิชา : การจัดการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.สถาพร ชันโต
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ดร.อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์)

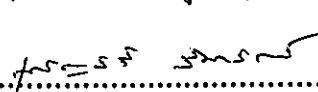
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผศ.ดร.สถาพร ชันโต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผศ.ดร.อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร)

..... กรรมการ
(ผศ.สำเร็จ เวชสุนทร)

..... กรรมการ
(ผศ.เพ็ญศิริ สิมารักษ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Parent's Satisfaction on Educational Management at Bannonthun Municipality School, The Educational Office of Khon Kaen Municipality

Student's Name : Police Sub-Lieutenant Atcharat Dalai

Department : Educational Management

Advisor : Asst. Prof. Dr. Sathaporn Khanto

Co-Advisor : Asst. Prof. Dr. Isaret Pipatmongkonporn

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirement for the Master's Degree

P. Sampipattanaviriyajarn
..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn
..... Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Sathaporn
..... Advisor
(Asst. Prof. Dr. Sathaporn Khanto)

Isaret Pipatmongkonporn
..... Co-Advisor
(Asst. Prof. Dr. Isaret Pipatmongkonporn)

S. Vessontorn
..... Member
(Asst. Prof. Somrereng Vessontorn)

Pensiri Simaraks
..... Member
(Asst. Prof. Pensiri Simaraks)

Copyright of the Graduate School, Mahamakut Buddhist University

หัวข้อสารนิพนธ์	: ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน เทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น
ชื่อนักศึกษา	: ร้อยตำรวจตรี หลิง อัครวัฒน์ ดาลัย
สาขาวิชา	: การจัดการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผศ. ดร.สถาพร ชันโต
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ผศ. ดร.อิศเรศ พิพัฒน์มั่งกลพร
ปีการศึกษา	: 2551

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ, ด้านกิจการนักเรียน, ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 165 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายและกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่และด้านวิชาการ ตามลำดับ

**Thematic Title : Parent's Satisfaction on Educational Management at Bannonthun
Municipality School, The Educational Office of Khon Kaen Municipality**

Student's Name : Police Sub-Lieutenant Atcharat Dalai

Department : Educational Management

Advisor : Asst. Prof. Dr. Sathaporn Khanto

Co-Advisor : Asst. Prof. Dr. Isaret Pipatmongkonporn

Academic Year : B.E. 2551 (2008)

ABSTRACT

The objective of this thematic paper was to investigate the parent's satisfaction on educational management at Bannonthun Municipality School, The Education Office of Khon Kaen Municipality, in 4 areas : academic, students activities, building and school environment, relationship between schools and community. The 165 samples were random by selected from present students'parent by simple random method. The table of Krejcie and Morgan was used to specify the size of the samples. The data were collected by 5 Rating Scale questionnaire of 0.96 significant level. The data were analyzed by SPSS for windows program and calculated into percentage, mean, and standard deviation.

The results of research were found as follows :

The level of parent's satisfaction on educational management were "much satisfaction" in every area of study, and the level of such satisfaction arranged from the highest to the lowest were : relationships between school and community, students activities, building, school environment, and academic respectively.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สัมฤทธิ์ผลได้ ด้วยความกรุณาจาก ผศ.ดร.สถาพร ชันโต อาจารย์ที่ปรึกษา และ ผศ.ดร.อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาสละเวลาในการวางแผนทางการศึกษาวิจัย การให้ความรู้ คำชี้แนะและตรวจแก้ไขสารนิพนธ์ จนทำให้งานวิจัยเล่มนี้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์ ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ ผศ.สำเร็จ เวชสุนทร กรรมการสอบสารนิพนธ์ และ ผศ.เพ็ญศิริ สิมารักษ์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสานที่เป็นสถาบันการศึกษา ที่ให้การสนับสนุนการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหาร พระมหาสาคร ชิตงุโร รองอธิการบดี คณาจารย์ทุก ๆ ท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาจนสำเร็จการศึกษา พร้อมให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์สาธิตน์ ผาน้อย อาจารย์อนุศาสตร์ สอนศิลปพงศ์ และอาจารย์ บัญชา นามปาน ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ อาจารย์สุนทร ชัยปายาง ที่สละเวลาอันมีค่าและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขรูปแบบสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ อาจารย์ทวีศักดิ์ พรหมรัตน์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน ที่กรุณาให้ความสะดวกในการแจกแบบสอบถาม และขอขอบคุณผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน ทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามด้วยดี

ประ โยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบความดีทั้งหมดนี้แด่ บุญการี และครู – อาจารย์ อันเป็นที่เคารพสูงสุด ตลอดจนพี่น้องเพื่อน ๆ ที่ช่วยเป็นกำลังใจ และมีผู้มีพระคุณทุกท่านในการศึกษาครั้งนี้ อย่างดียิ่งเสมอมา

ร้อยตำรวจตรี หญิง อัจฉารัตน์ คาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	7
2.1.1 ความหมายของความพึงพอใจ	7
2.1.2 ทฤษฎีความพึงพอใจ	9
2.2 การจัดการศึกษาของประเทศไทย	14
2.2.1 แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545	14
2.2.2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	17
2.2.3 อุดมการณ์และหลักการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	20
2.2.4 หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	21

	จ
2.3 มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา	21
2.3.1 มาตรฐานด้านผลผลิต	21
2.3.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ	22
2.3.3 มาตรฐานด้านปัจจัย	23
2.4 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา	24
2.5 การจัดการศึกษา	26
2.5.1 ด้านวิชาการ	26
2.5.2 ด้านกิจการนักเรียน	30
2.5.3 ด้านอาคารสถานที่	33
2.5.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	37
2.6 ประวัติโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น	41
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
3.2 กรอบแนวคิดและการกำหนดตัวแปร	51
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	53
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
4.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	56
4.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น	58
4.3 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น	63

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	56
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	57
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	57
ตารางที่ 4.4 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น โดยภาพรวม	58
ตารางที่ 4.5 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ด้านวิชาการ	58
ตารางที่ 4.6 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ด้านกิจการนักเรียน	60
ตารางที่ 4.7 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ด้านอาคารสถานที่	61
ตารางที่ 4.8 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	62
ตารางที่ 4.9 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	63

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

หน้า

49

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 4 ได้วางแนวการจัดการศึกษาตามมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองและถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ซึ่งผู้เรียนสำคัญที่สุด คือค่าสำคัญเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา พร้อมทั้งตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และพันธกิจใหม่ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุน สร้างเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามความมุ่งหวังของสังคม ภาระงานการเรียนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ และมาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม ภาระงานเรียนรู้บูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาโดยมีเป้าหมายในการจัดการศึกษา คือพัฒนาคุณภาพหรือผลผลิตของคุณภาพการศึกษา สามารถประเมินและติดตามผลผลิตได้จากคุณภาพของนักเรียน

การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการวางพื้นฐานของการพัฒนาทุกด้านของบุคคล ความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายด้าน ซึ่ง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ความต้องการของสังคม สภาพทางเศรษฐกิจของสังคม ประเพณี อุปนิสัยจิตใจและอารมณ์ของประชาชน รวมทั้งทัศนคติของชุมชนใกล้เคียงที่มีต่อโรงเรียน การประสานความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนกับผู้ปกครองจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเกิดผลดี และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมมากขึ้น รวมทั้งการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู พ่อแม่ ผู้ปกครองและสังคมไทย การปฏิรูปการเรียนรู้จะเปิด โอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เป็นการเปิดแนวทางใหม่ ๆ ให้แก่ครู พ่อแม่ ชุมชน มีอิสระในการอบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา จัดหลักสูตร และการบริหารจัดการให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่กลมกลืนกับท้องถิ่น การลดทอนกรอบกฎระเบียบ คำสั่งของส่วนกลางลงเพื่อให้เกิดความหลากหลายในการปฏิบัติ เช่น การจัดชั้นเรียนและ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2542), หน้า 13.

ตารางเรียนที่ยืดหยุ่นและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ การลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครูมีเวลาสำหรับคิดค้นเพื่อวางแผนเตรียมการจัดกระบวนการเรียนรู้ การสร้างบทเรียน การออกแบบแผนการเรียนที่ครอบคลุม ชุมชน สถานศึกษาได้ร่วมกันคิด เกื้อหนุนกันและกัน² โดยดำเนินการบริหารโรงเรียนตามกรอบงานบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ 2536 กำหนดไว้ 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานธุรการการเงินและพัสดุ งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน³ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย ทิศทางและแนวโน้มของการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนที่จะช่วยส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้วยกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน และให้บุคคลทุกฝ่ายในชุมชนร่วมกันพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาการศึกษาให้สนองความต้องการของผู้เรียน และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ปกครอง และชุมชนต่อไป⁴

จากสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลบ้าน โนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น เพื่อนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนและการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมทั้งการวางแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน ให้มีมาตรฐานการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อเป็นข้อมูลให้โรงเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการประสานความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชนให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อความเจริญงอกงามและคุณภาพชีวิตของเยาวชนที่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียนเป็นสำคัญ

²สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด, อ้างแล้ว, หน้า 8.

³สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง), (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536), หน้า 7.

⁴สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2549), หน้า 4.

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาล บ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

1.2.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาล บ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่

1) ตัวแปรพื้นฐาน คือปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น เกี่ยวกับ

1.1 เพศ แยกเป็นเพศชายและเพศหญิง

1.2 อายุ แยกเป็น 4 กลุ่ม มีอายุระหว่าง 21-30, อายุ 31-40, อายุ 41-50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษา แยกเป็น 5 กลุ่ม มีระดับชั้นประถมศึกษา, มัธยมศึกษา, อนุปริญญา, ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี

2) ตัวแปรที่ศึกษา คือความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ใน 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านวิชาการ

2.2 ด้านกิจการนักเรียน

2.3 ด้านอาคารสถานที่

2.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่นที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 290 คน

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

1.4.2 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร โรงเรียน ได้นำไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และมีการพัฒนาคุณภาพให้มีมาตรฐานเป็นที่ต้องการของผู้ปกครองนักเรียน

1.4.3 เพื่อให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและช่วยทำให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้กำหนดคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกรัก ชอบ ยินดี เต็มใจหรือมีเจตคติที่ดีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ หรือสภาวะทางอารมณ์ที่ได้รับการตอบสนองในสิ่งที่คาดหวัง

การจัดการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ตามกรอบงานบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2536 กำหนดไว้ 6 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น เฉพาะ 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประสบการณ์กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ด้านกิจการนักเรียน หมายถึง งานเกี่ยวกับงานกิจกรรมนักเรียน งานบริการและสวัสดิการนักเรียน งานปกครองและวินัยนักเรียน

3. ด้านอาคารสถานที่ หมายถึง การดำเนินงานกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศในโรงเรียน การใช้ประโยชน์จากอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องน้ำ ห้องพักผ่อน สนามกีฬา รวมทั้งสถานที่พักผ่อน สภาพแวดล้อมและสาธารณูปโภคต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความปลอดภัย ความสะดวกและเอื้อต่อการนำไปใช้

4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การติดต่อระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง นักเรียนในด้านการให้ข้อมูล การรับข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น การให้ข้อเสนอแนะ

การให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันและเพื่อความร่วมมือในการพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียน

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา ผู้อุปการะนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ และระดับการศึกษา ของผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ได้ศึกษาค้นคว้าหลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการวางกรอบแนวคิด โดยแบ่งเป็นหัวข้อ ดังนี้

- 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 2.1.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 2.1.2 ทฤษฎีความพึงพอใจ
- 2.2 การจัดการศึกษาของประเทศไทย
 - 2.2.1 แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545
 - 2.2.2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 2.2.3 อุดมการณ์และหลักการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.2.4 หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.3 มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา
 - 2.3.1 มาตรฐานด้านผลผลิต
 - 2.3.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ
 - 2.3.3 มาตรฐานด้านปัจจัย
- 2.4 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา
- 2.5 การจัดการศึกษา
 - 2.5.1 ด้านวิชาการ
 - 2.5.2 ด้านกิจการนักเรียน
 - 2.5.3 ด้านอาคารสถานที่
 - 2.5.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 2.6 ประวัติโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

2.1.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ชรินี เดชจินดา ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงและไม่เกิดขึ้น หากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง¹

วีรนารถ มานะกิจ ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพทางอารมณ์ที่เป็นบวก อันเป็นผลจากการประเมินสิ่งที่บุคคลนั้นประสบมา อย่างไรก็ตามการกระทบของปฏิกริยาโต้ตอบของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีต่องานของเขาจะขึ้นอยู่กับขอบเขตที่งานนั้นจะทำให้เขาได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านกายภาพและจิตอย่างเต็มที่ เพื่อการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี ความขัดแย้งระหว่างงานที่เสนอให้ของบุคคลหนึ่ง และความคาดหมายของบุคคลจะกลายเป็นเกณฑ์ของความพอใจหรือไม่พอใจ²

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานรวมทั้งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร³

ไพบุลย์ โจนพิทยากุล ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขอมเสียดสะและอุทิศแรงกาย แรงใจ สติปัญญาให้แก่งาน พยายามตั้งใจปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพสูงสุด มีความสุขกับการทำงานที่ทำและมีความพึงพอใจ เมื่องานนั้นได้ผลประโยชน์ตอบแทน ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการได้รับการตอบสนอง ทั้งทางด้าน

¹ชรินี เดชจินดา, “ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อศูนย์บริการกำจัดกากอุตสาหกรรมแขวงแสมดำเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), 2530, หน้า 24.

²วีรนารถ มานะกิจ, พฤติกรรมของบุคคลในองค์กร, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536), หน้า 144.

³ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : สหมิตรออฟเซต, 2535), หน้า 143.

ร่างกายและจิตใจ อย่างไรก็ตาม ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลไม่มีวันสิ้นสุด อาจเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อม บุคคลจึงมีโอกาสที่จะไม่พึงพอใจในสิ่งที่เคยพึงพอใจมาแล้วก็ได้ ฉะนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องสำรวจตรวจสอบความพึงพอใจและสร้างความพึงพอใจในการทำงานให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานอยู่เสมอ ๆ⁴

กิติมา ปรีดีคิลก ได้กล่าวถึง ความพึงพอใจไว้ว่า บุคคลมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จะแสดงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1. มีความเอาใจใส่ต่องาน ขยันคิดตามผลงานที่ได้รับมอบหมายอยู่เสมอ
2. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ขอมเสียสละเวลาและความสุขส่วนตัวเพื่องานโดยไม่ต้องชักชวนหรือขอร้อง
3. มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว
4. ไม่ขาดหรือหยุดงานโดยไม่จำเป็น มีความสนใจที่ได้ทำงานและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น หากหน่วยงานใด ที่ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในสิ่งที่ได้รับจากองค์กร หน่วยงานนั้นก็จะมีประสิทธิภาพในการทำงาน ผลผลิตที่ได้รับก็จะสูงขึ้นด้วย⁵

ธงชัย สันติวงษ์ ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมของคนทำงานที่แสดงออกในรูปของความรู้สึกต่องานและหน่วยงาน ซึ่งพฤติกรรมของมนุษย์จะเป็นไปโดยมีข้อสนับสนุน 3 ประการ ซึ่งสัมพันธ์กันอยู่คือ

1. พฤติกรรมจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีสาเหตุทำให้เกิด (Behavior is cause)
2. พฤติกรรมนี้จะเกิดขึ้นได้โดยที่必须有แรงกระตุ้น สิ่งหนึ่งสิ่งใดมากระตุ้น ทำให้เกิด (Behavior is motivated)
3. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะเป็นไปโดยมีจุดหมายเสมอ (Behavior is goal directed)⁶

จากความหมายที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้ ซึ่งเป็นความต้องการของมนุษย์ คือ ความพึง

⁴ไพบูลย์ โรจนพิทยากุล, “การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา”, ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยทักษิณ), 2542, หน้า 18.

⁵กิติมา ปรีดีคิลก, ทฤษฎีการบริหารองค์การ, (กรุงเทพมหานคร : ชนะกิจการพิมพ์, 2529), หน้า 32 – 33.

⁶ธงชัย สันติวงษ์, การบริหารงานบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2536), หน้า 325.

พอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง หรือเป็นความรู้สึกระดับสูงสุดท้ายที่ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

2.1.2 ทฤษฎีความพึงพอใจ

ทฤษฎีสองปัจจัยของ เฮร์ซเบอร์ก (Herzberg's Two Factors Theory)

สมยศ นารีการ ได้กล่าวถึง ทฤษฎีสองปัจจัยของ เฮร์ซเบอร์ก (Herzberg's Two Factors Theory) ได้เสนอทฤษฎีแรงจูงใจที่สำคัญและรู้จักกันแพร่หลายทฤษฎีหนึ่ง คือ ทฤษฎีจูงใจค้ำจุน (The Motivation Hygiene Theory) ซึ่งศึกษาว่าคนต้องการอะไรจากงาน คำตอบที่เขาค้นพบคือ คนต้องการความสุขจากการทำงาน องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดความสุขจากการทำงานมีอยู่ 2 ประการ คือ

1) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตัวงาน เรียกว่า ปัจจัยจูงใจ เป็นองค์ประกอบที่จูงใจบุคคลให้ตั้งใจทำงาน เป็นสภาวะการณ์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการทำงานมี 5 ประการ ดังนี้

1.1 ความสำเร็จในการทำงาน (Achievement) หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นและประสบผลสำเร็จอย่างดี ซึ่งบรรลุปเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงาน

1.2 การยอมรับนับถือ (Recognition) หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือ การได้รับความไว้วางใจ การยกย่องชมเชย แสดงความยินดี การให้กำลังใจและการได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชาและบุคคลภายนอก

1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (The Work Itself) หมายถึง ประเภทของงานที่ทำให้ออกกำลังกาย น่าสนใจ มีความพอใจและงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน

1.4 ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง ข้อผูกพันของผู้ได้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้บังคับบัญชาอื่นเนื่องมาจากการได้รับมอบหมายหน้าที่ให้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด

1.5 ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (Advancement) หมายถึง การได้มีโอกาสเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น การได้มีโอกาสศึกษา รวมทั้งการเข้ารับการอบรมหรือได้วุฒิสูงขึ้น

2) องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งอาจก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจในงานได้ ปัจจัยนี้จึงต้องทำหน้าที่ค้ำจุน ไม่ให้คนเกิดท้อถอยไม่อยากทำงาน เรียกว่า ปัจจัยยุทธศาสตร์ หรือปัจจัยค้ำจุนมี 5 ประการ คือ

2.1 เงินเดือน (Salary) หมายถึง รายได้ที่ได้รับประจำเดือนและค่าตอบแทนประเภทอื่น ๆ รวมทั้งผลประโยชน์ที่ได้รับนอกเหนือจากเงินเดือน

2.2 นโยบายและการบริหาร (Policy and Administration) หมายถึง การจัดการและการบริหารงานขององค์กร และติดต่อสื่อสารภายในองค์กร

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relations) หมายถึง การติดต่อไม่ว่าจะเป็นกริยาหรือวาทะที่แสดงถึงความผูกพันต่อกัน สามารถทำงานร่วมกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน

2.4 สภาพแวดล้อมในการทำงาน (Working Conditions) ได้แก่ สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสง เสียง อากาศ ชั่วโมงการทำงาน รวมทั้งลักษณะสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ

2.5 การปกครองบังคับบัญชา (Supervision) หมายถึง การควบคุมดูแลและการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน⁷

ทฤษฎีของคอร์แมน (Korman)

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้จำแนกทฤษฎีความพึงพอใจของคอร์แมน (Korman) ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) ทฤษฎีการสนองความต้องการส่วนบุคคล (Need Fulfillment Theory) กลุ่มนี้ถือว่า ความพึงพอใจในการทำงาน เกิดจากความต้องการส่วนบุคคล ที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงาน กับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายส่วนบุคคล

2) ทฤษฎีการอ้างอิงกลุ่ม (Reference – Group Theory) ความพึงพอใจในการทำงาน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกในกลุ่มให้เป็นแนวทางในการประเมินงานของตน⁸

ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ของ ดักลาส แมคเกรเกอร์ (Douglas McGregor)

ศาสตราจารย์ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเลย ได้กล่าวถึงดักลาส แมคเกรเกอร์ ซึ่งเสนอแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎี X และทฤษฎี Y ขึ้นมา โดยเปรียบเทียบถึงทัศนคติที่เกี่ยวกับการทำงานของคนในทัศนคติที่แตกต่างกัน โดยเน้นว่าผู้บริหารอาจมองผู้ใต้บังคับบัญชาได้ 2 แง่ คือ แง่หนึ่งมองแบบทฤษฎี X และอีกแง่หนึ่งมองแบบ ทฤษฎี Y ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ทฤษฎี X เป็นการสรุปแนวคิดหรือทัศนคติของผู้บริหารแบบเก่าที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา โดยคิดว่า

1) คนส่วนใหญ่ไม่ชอบทำงานเพราะกลัวเหน็ดเหนื่อย ดังนั้นจึงพยายามหลบเลี่ยงงาน

⁷สมยศ นารีการ, การพัฒนาองค์การและการจูงใจ, (กรุงเทพมหานคร : ดวงกมลการพิมพ์, 2521), หน้า 95 – 110.

⁸ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544), หน้า 122.

เมื่อมีโอกาศ

2) ถ้าอยากให้คนทำงานต้องเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องบังคับลงโทษหรือ
กระทำการใด ๆ เพื่อให้คนงานยอมทำงาน

3) คนทั่วไปชอบทำงานที่มีการบังคับให้ทำ (จึงจะทำได้ราบรื่น) แต่ถึงกระนั้นก็
ชอบที่จะปิดความรับผิดชอบให้ผู้อื่นเสมอ

4) คนอยากมีความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานสูงกว่าอย่างอื่น
แมคเกรเกอร์ เชื่อว่า ทศนคติแบบทฤษฎี X นี้ ไม่น่าจะถูกต้องและอาจไม่เหมาะสมที่
จะใช้ปฏิบัติต่อผู้ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ดังนั้นเขาจึงเสนอแนวคิดใหม่ เรียกว่า ทฤษฎี Y

ทฤษฎี Y เป็นแนวความคิดหรือทศนคติแบบใหม่ ที่ผู้บังคับบัญชามีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา
โดยมีความคิดว่า

1) ความเหนื่อยจากการทำงานและความเหนื่อยจากการเล่นกีฬา มีผลต่อร่างกายไม่
แตกต่างกัน แต่คนชอบเล่นกีฬามากกว่าทำงาน ก็เพราะความเหนื่อยจากการเล่นกีฬาตอบสนอง
ความอยากเล่นได้ ดังนั้นถ้ามีสิ่งจูงใจให้คนอยากทำงานแล้วเขาก็จะทำงานเอง ความกลัวเหน็ดเหนื่อย
จึงไม่ใช่สาเหตุของการไม่ทำงาน

2) การบังคับขู่เข็ญเพื่อให้คนทำงานนั้นอาจไม่จำเป็น เพราะทุกคนมีความรู้สึกรับผิดชอบ
ที่จะควบคุมตนเอง และทำงานให้บรรลุเป้าหมายของตนเองแล้ว สิ่งสำคัญจึงอยู่ที่เป้าหมายส่วน
บุคคลกับเป้าหมายขององค์กรว่าตรงกันหรือไม่ เพราะความตั้งใจทำงานเป็นผลมาจากแรงบันดาล
ใจที่อยากจะไปให้ถึงเป้าหมายที่ตนต้องสร้างมากกว่าถูกบีบบังคับจากคนอื่น

3) คนโดยทั่วไปไม่ชอบที่จะถูกมอบหมายงานให้รับผิดชอบ แต่ชอบที่จะแสดงความ
รับผิดชอบตามความพอใจมากกว่า ดังนั้นการที่กล่าวว่าคนชอบปิดความรับผิดชอบจึงไม่น่าจะถูกต้อง

4) คนส่วนมากมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้และความสามารถอันนี้มีได้จำกัด
อยู่แต่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะ (มิใช่เฉพาะกลุ่มนักบริหารเท่านั้นที่สามารถแก้ปัญหาหรือหา
คำตอบของปัญหาได้)

5) ในระบบการบริหารปัจจุบัน องค์กรต่าง ๆ ได้ใช้ความสามารถของคนแต่เพียงส่วนน้อย
เท่านั้น ยังมีได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ในตัวคนอย่างเต็มที่ ซึ่งอาจเป็นเพราะ โครงสร้างของการจัดองค์กร
ได้แบ่งแยกหรือขีดเส้นกันของการตัดสินใจเอาไว้เพราะกลุ่มคนเพียงไม่กี่คนในฝ่ายบริหารเท่านั้น⁹

⁹คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเลย,
พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน, (เลข : รุ่งแสงธุรกิจการพิมพ์, 2543), หน้า 158 – 159.

ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow' Hierarchy of Needs)

สุเทพ พงศ์ศรีรัตน์ ได้กล่าวถึงทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow' Hierarchy of Needs) เป็นทฤษฎีการจูงใจของมนุษย์ ซึ่งเสนอโดยนักจิตวิทยาชื่อ อับบราฮัม มาสโลว์ ซึ่งได้จัดลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต่ำถึงขั้นสูง รวม 5 ระดับ ได้แก่

1) ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ซึ่งเป็นความต้องการขั้นต่ำเพื่อการอยู่รอดของบุคคล เช่น ความต้องการเรื่องอาหาร น้ำ ออกซิเจน เป็นต้น มีปัจจัยขององค์การที่สามารถตอบสนองความต้องการระดับนี้ก็คือ การให้เงินเดือนขั้นต่ำสุดที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งเงื่อนไขของการทำงานที่เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของพนักงาน

2) ความต้องการด้านความปลอดภัย (Safety Needs) ได้แก่ ความต้องการเรื่องความมั่นคง ความปลอดภัย เสรีภาพที่ปลอดจากการคุกคามใด ๆ เป็นต้น องค์การสามารถสร้างเงื่อนไขเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นที่ 2 นี้ โดยจัดเงื่อนไขที่ปลอดภัยในที่ทำงาน มีความยุติธรรม สร้างความมั่นคงในงาน ให้ความสะดวกในการทำงาน จัดให้มีระบบประกันสวัสดิการสังคมและเงินตอบแทนหลังออกจากงาน มีค่าจ้างตอบแทนที่สูงกว่าเพื่อความอยู่รอดพื้นฐานของการดำรงชีวิต การให้เสรีภาพการรวมตัวเป็นสหภาพ เป็นต้น

3) ความต้องการเป็นสมาชิกของสังคม (Belonging Needs) ซึ่งประกอบด้วยความต้องการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ต้องการความรัก ความผูกพัน ความเป็นเพื่อนและมิตรภาพ องค์การสามารถตอบสนองความต้องการระดับนี้ด้วยการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้พบประสังสรรค์ทางสังคมระหว่างทำงาน ใช้วิธีนี้เทศงานด้วยการแนะนำช่วยเหลือฉันท์มิตร ให้โอกาสสมาชิกได้ทำงานแบบทีมและพัฒนาสร้างความเป็นเพื่อนใหม่ขึ้นในที่ทำงาน

4) ความต้องการที่จะได้รับการยอมรับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการระดับที่สี่ ที่เกี่ยวกับการยอมรับนับถือตนเองและการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น เป็นความต้องการความสำเร็จ ความมีเกียรติศักดิ์ศรี ความยอมรับในความมีชื่อเสียง เป็นต้น องค์การสามารถทำกิจกรรมได้หลายอย่างที่แสดงต่อการตอบสนองความต้องการระดับนี้ เช่น การจัดงานเลี้ยงเป็นรางวัลฉลองความสำเร็จครั้งสำคัญ การให้เงินโบนัส แม้เป็นจำนวนเล็กน้อยก็ตาม การให้การยอมรับคำแนะนำเพื่อปรับปรุงงานจากพนักงาน การมอบรางวัลเป็นโล่หรือสิ่งของเพื่อแสดงการให้เกียรติหรือการยอมรับ การกล่าวยกย่องถึงผลงานดีเด่นของพนักงานในโอกาสต่าง ๆ การประกาศรายชื่อผู้มีผลงานดีเด่นในฐานะ “บุคคลดีเด่นประจำเดือนของบริษัท” การให้สิทธิพิเศษที่แสดงถึงการได้รับเกียรติยกย่องในความสำเร็จ เป็นต้น

5) ความต้องการสำเร็จตั้งใจปรารถนา (Self – Actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ที่เกิดขึ้นหลังจากความต้องการขั้นอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้วได้รับการตอบสนองอย่างครบถ้วน เป็น

ความต้องการที่มีคุณค่าสูงสุดของความเป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์แห่งตน (Self Fulfillment) ได้ทำและได้สำเร็จในทุกอย่างที่คุณใฝ่ฝันและปรารถนา ได้ใช้ความสามารถและพัฒนาศักยภาพของคุณได้ถึงขีดสูงสุด ดังนั้นบุคลากรที่อยู่ในระดับนี้ จึงถือได้ว่าเป็นทรัพยากรทรงคุณค่าสูงสุดขององค์กรซึ่งหาได้ยากยิ่ง

จากทฤษฎีของมาสโลว์ ปังจ้ยความต้องการระดับต่าง เช่น ความต้องการทางร่างกายก็ดี หรือด้านความมั่นคงปลอดภัยก็ดี เป็นความต้องการที่มาจากสิ่งจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) ในขณะที่ความต้องการระดับสูง เช่น ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ หรือความต้องการตั้งใจปรารถนาที่ดี มีลักษณะเป็นสิ่งจูงใจจากภายใน (Intrinsic Motivation) มาสโลว์เชื่อว่า มนุษย์จะต้องได้รับการตอบสนองขั้นพื้นฐาน คือความต้องการทางร่างกายก่อน จึงจะเกิดแรงจูงใจในระดับสูงขึ้นไป คือด้านความมั่นคงปลอดภัยและความต้องการทางสังคมตามลำดับ เมื่อไรก็ตามที่ความต้องการเหล่านี้ยังไม่ได้รับการตอบสนอง ก็จะเป็นพลังที่ส่งผลกระทบต่อความคิดและพฤติกรรมของบุคคลนั้น แต่ถ้าความต้องการระดับใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับนั้นจะไม่เป็นแรงจูงใจอีก โดยผู้นั้นจะแสวงหาความต้องการระดับที่สูงขึ้นไป ทั้งนี้ ยกเว้นความต้องการขั้นสูงสุด คือ ความต้องการความสำเร็จตั้งใจปรารถนา ที่ยังเป็นแรงจูงใจอยู่เสมอ แม้ว่าบุคคลจะได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นนี้แล้วก็ตาม และผลวิจัยชี้ว่ามนุษย์แต่ละคนมีระดับความต้องการที่เป็นแรงจูงใจต่างกัน ทั้งนี้มีใช้ทุกคนที่สามารถตอบสนองความต้องการในระดับสูงจากการทำงาน¹⁰

ทฤษฎีการจูงใจ ERG ของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer)

ธงชัย สันติวงษ์ ได้กล่าวถึงทฤษฎีการจูงใจ ERG ของ แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) พัฒนาการมาจากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ 5 ขั้น ของ Maslow มาเป็นความต้องการ 3 ระดับ ซึ่งความต้องการแต่ละประเภทเรียงจากต่ำไปสูงได้ดังนี้

- 1) ความต้องการอยู่รอด (Existence Need : E) จะเกี่ยวข้องกับความต้องการด้านร่างกายและปรารถนาอยากมีสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น ต้องการอาหาร ที่อยู่อาศัย เป็นต้น สำหรับในองค์กรก็คือความต้องการค่าจ้าง และผลตอบแทน ตลอดจนสภาพเงื่อนไขในการทำงานที่ดี
- 2) ความต้องการด้านสัมพันธ์ทางสังคม (Related Need : R) ความต้องการทุกชนิดที่มีความหมายในเชิงมนุษย์สัมพันธ์ สำหรับในองค์กรก็คือความต้องการที่จะเป็นผู้นำ หรือผู้มีฐานะเป็นหัวหน้า ความต้องการที่จะเป็นผู้ตามและความต้องการอยากมีสายสัมพันธ์ทางมิตรภาพกับบุคคลอื่น
- 3) ความต้องการความก้าวหน้าและเติบโต (Growth Need : G) เป็นความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงฐานะสภาพ และการเติบโตก้าวหน้าของพนักงาน การพัฒนาเติบโต

¹⁰สุเทพ พงศ์ศรีรัตน์, พฤติกรรมองค์การ, (เชียงใหม่ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ เชียงราย, 2544), หน้า 117 – 119.

ด้วยความรู้ความสามารถสำหรับในองค์การคือความต้องการที่จะได้รับผิชอบเพิ่ม หรือความต้องการอยากได้ทำกิจกรรมใหม่ที่มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถใหม่ ๆ และได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัสงานใหม่ ๆ อีกหลาย ๆ ด้านมากขึ้น

ทฤษฎี ERG มีข้อสมมุติฐาน 3 ประการ คือ

- 1) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนอง (Need Satisfaction) คือ ถ้าหากความต้องการระดับได้รับการตอบสนอง ความต้องการประเภทนั้นจะมีอยู่สูง
- 2) ขนาดความต้องการ (Desire Strength) คือ ถ้าหากความต้องการประเภทที่อยู่ต่ำกว่าได้รับการตอบสนองมากพอแล้ว ก็จะยิ่งทำให้ความต้องการประเภทที่อยู่สูงกว่ามีมากขึ้น
- 3) ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนอง (Need Frustration) คือ ถ้าหากความต้องการประเภทที่อยู่สูงกว่าได้รับการตอบสนองน้อย ก็จะยิ่งทำให้ความต้องการประเภทที่อยู่ต่ำลงไป มีความสำคัญมากขึ้น¹¹

2.2 การจัดการศึกษาของประเทศไทย

2.2.1 แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2545 ปรับปรุง พ.ศ.2545 มีผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา อันเป็นภาระของชาติ มีสาระสำคัญ 9 หมวด โดยเฉพาะหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา เป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ถือเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งทุกหมวดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจะมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สาระสำคัญในการเรียนรู้จะอยู่ในหมวด 4 ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด และเป็นจุดปรับเปลี่ยนที่สำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ มีสาระสำคัญดังนี้

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

¹¹ ธงชัย สันติวงษ์, พฤติกรรมองค์กร, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2537), หน้า 390 – 391.

1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบ การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและ ประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการ ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการดังต่อไปนี้

1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของ ผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิด เป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการ เรียนการสอนและแหล่งวิทยาการต่าง ๆ

6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุก รูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ

ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคลากรตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสองแล้วยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา¹²

¹²สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2545), หน้า 7 – 13.

2.2.2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ จึงกำหนดหลักการของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

- 1) เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความ เป็นสากล
- 2) เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ
- 4) เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
- 5) เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมี ปัญญา มีความสุขและมีความเป็น ไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนด จุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์
- 2) มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า
- 3) มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทาง วิชาการและมีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้เหมาะสมกับสถานการณ์
- 4) มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
- 5) รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
- 6) มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าเป็นผู้บริโภค
- 7) เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่น ในวิถีชีวิตและปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาดังแวดล้อม

9) รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม
โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน ดังนี้

ช่วงชั้นที่	1	ชั้นประถมศึกษาปีที่	1-3
ช่วงชั้นที่	2	ชั้นประถมศึกษาปีที่	4-6
ช่วงชั้นที่	3	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่	1-3
ช่วงชั้นที่	4	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่	4-6

2. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

- 2.1 ภาษาไทย
- 2.2 คณิตศาสตร์
- 2.3 วิทยาศาสตร์
- 2.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2.5 สุขศึกษาและพลศึกษา
- 2.6 ศิลปะ
- 2.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 2.8 ภาษต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยีและภาษต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิด และการทำงานอย่างสร้างสรรค์

เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ สามารถเลือกจัดการเรียนได้ตามความเหมาะสม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้นสถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ ให้สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน ได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

4. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่ง

กำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

5. เวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 – 1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4 – 5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800 – 1,000 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4 – 5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000 – 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ 4 – 6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีเวลาเรียนปีละ ไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง โดยเฉลี่ยวันละ ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง¹³

2.2.3 อุดมการณ์และหลักการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อุดมการณ์ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน โดยรัฐต้องจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยทุกคนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก เพื่อเป็นรากฐานที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต รวมทั้งการพัฒนาหน้าที่การงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตนและครอบครัว และเพื่อสร้างเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอนาคต

¹³โรงเรียนน้ำพองศึกษา, คู่มือนักเรียน ปีการศึกษา 2549, (ขอนแก่น : ชัชวาลย์การพิมพ์, 2549), หน้า 37 – 40.

2.2.4 หลักการสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยึดหลักที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ ดังนี้

1) หลักการพัฒนาผู้เรียนอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม เป็นผู้มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ใฝ่รู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ที่พอเพียงต่อการพัฒนางานอาชีพและคุณภาพชีวิตส่วนตน สามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทันและชาญฉลาดและมีความเป็นประชาธิปไตย

2) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นไทย ให้มีความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น และประเทศชาติ มีความรู้และทักษะขั้นพื้นฐานสำหรับการประกอบอาชีพสุจริต มีความมุ่งมั่น ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีลักษณะนิสัยและทัศนคติที่พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมไทยและสังคมโลก

3) หลักแห่งความเสมอภาค คนไทยทั้งปวงต้องมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึงเท่าเทียม ควบคู่ไปกับความมีคุณภาพ โดยไม่แบ่งชนชั้น หรือความแตกต่างทางสังคมวัฒนธรรม

4) หลักการมีส่วนร่วม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ ศักดิ์ศรีและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

5) หลักแห่งความสอดคล้อง อุดมการณ์ หลักการและมาตรฐานในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ต้องสอดคล้องระหว่างสาระบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 นโยบายการศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และสัมพันธ์เชื่อมโยงกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา และมาตรฐานการอุดมศึกษา

2.3 มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา

มาตรฐานโรงเรียน พ.ศ.2541 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในการประกันคุณภาพ ซึ่งย่อมเป็นเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันโอกาสและประกันประสิทธิภาพในที่สุด

2.3.1 มาตรฐานด้านผลผลิต

ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพนักเรียน นักเรียนที่มีคุณภาพ ต้องได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่เหมาะสมอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ สุขภาพกายและจิตที่ดี มีคุณธรรม

จริยธรรม จากคุณลักษณะดังกล่าวจึงได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพนักเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9 มาตรฐาน 20 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 1 นักเรียนมีความรู้พื้นฐานตามระดับการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาและความสามารถทางคณิตศาสตร์

มาตรฐานที่ 3 นักเรียนมีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ 4 นักเรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ และมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน

มาตรฐานที่ 5 นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน / งานอาชีพและสามารถใช้เทคโนโลยีในการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ 6 นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 7 นักเรียนมีสุขภาพและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 8 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรฐานที่ 9 นักเรียนเห็นคุณค่า อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิใจในความเป็นไทย

2.3.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างครบถ้วนรอบด้านนั้น ครูต้องเป็นกัลยาณมิตร รัก เมตตา เอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคน ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ เป็นขั้นตอน โดยต้องมีการวางแผนการสอนที่นำข้อมูลทั้งจากหลักสูตร ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่นมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ปฏิบัติจริง แสวงหาความรู้และเรียนรู้ร่วมกัน ครูจัดการเรียนการสอนให้เชื่อมโยงกับสภาพชุมชนและสิ่งแวดล้อม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและลักษณะที่พึงประสงค์จัดการเรียนการสอน จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศให้นักเรียนเกิดความสุขความสำเร็จ และพัฒนาเต็มศักยภาพใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย และประเมินผลการเรียนการสอนทุกด้านอย่างค้ำเนื่องด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม จากการพิจารณากระบวนการจัดการเรียนการสอนข้างต้น ได้มาตรฐานการเรียนการสอน จำนวน 10 มาตรฐาน 10 ตัวบ่งชี้

1) มาตรฐานการเรียนการสอน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 วางแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 2 จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกคิดปฏิบัติจริงประเมินและปรับปรุงตนเอง

มาตรฐานที่ 3 จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 4 จัดการเรียนการสอนให้นักเรียน เรียนรู้และทำงานร่วมกัน โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

มาตรฐานที่ 5 จัดการเรียนการสอนเชื่อมโยงกับสภาพชุมชน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 6 จัดการเรียนการสอนโดยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่

มาตรฐานที่ 7 จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียน เรียนรู้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ

มาตรฐานที่ 8 จัดการเรียนการสอนให้นักเรียน ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถและความถนัดได้ตามศักยภาพ โดยเสริมจุดเด่นและแก้ไขจุดด้อยนักเรียนเป็นรายบุคคล

มาตรฐานที่ 9 จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่ออย่างหลากหลายที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

มาตรฐานที่ 10 ประเมินนักเรียนครบทุกด้านอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม

2) มาตรฐานการบริหารโรงเรียน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา

มาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน

มาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

2.3.3 มาตรฐานด้านปัจจัย

ได้แก่ เกณฑ์มาตรฐานวัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2538 ได้กำหนดไว้เป็น 5 รายการต่อไปนี้

- 1) รายการสิ่งก่อสร้าง (ใช้ร่วมกันได้ทุกระดับการศึกษา)
- 2) รายการวัสดุ ครุภัณฑ์ประจำโรงเรียน (ใช้ร่วมกันได้ทุกระดับการศึกษา)
- 3) รายการวัสดุ ครุภัณฑ์ระดับก่อนประถมศึกษา (เฉพาะที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา)

(1) วัสดุ ครุภัณฑ์ ประจำห้องเรียน

(2) วัสดุ ครุภัณฑ์ทั่วไป

- 4) รายการวัสดุ ครุภัณฑ์ประจำห้องเรียนระดับประถมศึกษา (ต้องมีทุกโรงเรียน)
- 5) รายการวัสดุ ครุภัณฑ์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (เฉพาะที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา

ตอนต้น)

- (1) วัสดุ ครุภัณฑ์ประจำห้องเรียน
- (2) วัสดุ ครุภัณฑ์ประจำรายการ
- (3) วัสดุ ครุภัณฑ์วิชาอาชีพ¹⁴

2.4 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึง การบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ว่า โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นหน่วยปฏิบัติซึ่งผลการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใดนั้น ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนเป็นสำคัญ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดภารกิจหลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นั่นคือ นักเรียนมีคุณภาพที่พึงประสงค์ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีความสุขอนามัยที่ดี ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนมีหลายประการ เช่น ระบบการบริหาร ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ฯลฯ แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือผู้บริหารโรงเรียน

ประสิทธิภาพในการบริหาร โรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอน นั่นคือ นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การบริหาร โรงเรียนจะประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องเพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติหลายด้าน คือ ความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ มีคุณธรรมและมีคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหาร ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้คือสมรรถภาพของผู้บริหารโรงเรียนนั่นเอง ผู้บริหารที่มีคุณสมบัติดังกล่าวย่อมสามารถปฏิบัติภารกิจ ในหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือเรียกว่ามีสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน หรือบริหารงานนั่นเอง¹⁵

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึง การบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา โดยได้กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

¹⁴สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, การประกันคุณภาพการศึกษา เล่ม 1, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541), หน้า 45 – 48.

¹⁵สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2528), หน้า 4 – 5.

- 1) โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นหน่วยงานปฏิบัติและผลการจัดการประถมศึกษาจะเป็นเช่นใด คุณผลที่เกิดขึ้นจากโรงเรียน
- 2) ภารกิจหลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นั่นคือ มีคุณภาพทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และสุขภาพอนามัยที่ดี
- 3) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการประถมศึกษามีหลายอย่าง เช่น ระบบการบริหาร ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ฯลฯ แต่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด
ดังนั้น บุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา คือ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่และผู้อำนวยการโรงเรียน
- 4) การบริหารโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะที่ดี และธรรมของผู้บริหาร โรงเรียน
ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารที่สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนจนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้
- 5) งานการบริหารโรงเรียนมีหลายงาน แต่จะครอบคลุมงาน 6 งานด้วยกันคือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 6) ในบรรดางานการบริหารทั้ง 6 งานนั้นงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด ในการที่จะทำให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ส่วนงานอื่นเป็นงานเสริมและสนับสนุนให้งานวิชาการประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น
- 7) ในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารจำเป็นต้องตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสำคัญ
- 8) ทรัพยากรในการบริหารโรงเรียนที่สำคัญ ๆ มีอย่างน้อย 4 อย่างคือ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และระบบการจัดการ ทรัพยากรด้านบุคลากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด
- 9) การบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ย่อมต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - 9.1) ยึดภารกิจหรือวัตถุประสงค์หลักของโรงเรียนเป็นสำคัญ นั่นคือ คุณภาพของนักเรียน ที่กำหนดไว้ในจุดหมายของหลักสูตร กิจกรรมใดที่โรงเรียนจัดขึ้น ต้องมุ่งประโยชน์ที่จะเกิดกับนักเรียนเป็นสำคัญ
 - 9.2) การที่โรงเรียนจะบรรลุภารกิจหลักได้คือนั้น ย่อมต้องอาศัยการวางแผนบริหารที่มีระบบและการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ การวางแผนบริหารที่ดีย่อมหมายถึงการบรรลุวัตถุประสงค์หลักไปแล้วก็หนึ่ง
 - 9.3) การวางแผนบริหารโรงเรียน จำเป็นต้องครอบคลุมงานบริหารโรงเรียนทั้ง 6

งานดังกล่าวแล้วโดยยึดงานวิชาการเป็นหลัก ส่วนงานอื่นเป็นงานสนับสนุนส่งเสริมให้งานวิชาการบรรลุจุดหมายได้ดียิ่งขึ้น¹⁶

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้กล่าวถึง ขอบข่ายงานบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ไว้ว่า ในการบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบตามภารกิจดังต่อไปนี้ คือ

- 1) การบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักของโรงเรียน ซึ่งครอบคลุมถึงการเรียนการสอน การจัดหาและใช้สื่อการเรียน การจัดหาบุคลากรทำการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา เป็นต้น
- 2) การบริหารงานธุรการ เป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อสนับสนุนงานวิชาการหรือการเรียนการสอน ประกอบด้วยงานสารบรรณ งานทะเบียนและรายงาน งานรักษาความปลอดภัย งานการเงิน พัสดุและงบประมาณ
- 3) การบริหารงานบุคคล เป็นงานที่เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติ การจัดหา การอบรมและสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากร
- 4) การบริหารงานอาคารสถานที่ เป็นงานจัดอาคารสถานที่และบริเวณที่มุ่งทั้งในด้านประโยชน์ใช้สอย ความสวยงาม ประหยัดและยั่งยืนไปถึงการจัดห้องเรียน ห้องพิเศษและสนามอีกด้วย
- 5) การบริหารกิจการนักเรียน เป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดบริการ การจัดกิจกรรมและงานปกครองนักเรียน
- 6) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นงานประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างความเข้าใจอันดี เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และองค์การภายนอกอื่น ๆ

ในภารกิจทั้ง 6 ประการนั้น ถือว่าภารกิจที่ 1 คือการบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้นย่อมเป็นไปเพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมให้การบริหารงานวิชาการเกิดความคล่องตัวและบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้เท่านั้น¹⁷

2.5 การจัดการศึกษา

2.5.1 ด้านวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึง งานวิชาการ ว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุด ถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา และได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการครอบคลุมงานต่าง ๆ ดังนี้

¹⁶สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, แนวคิดหลักในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2532), หน้า 10.

¹⁷มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, วรรณกรรมประถมศึกษา หน่วยที่ 8 – 15, (นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545), หน้า 237.

- 1) งานหลักสูตรและการนำไปใช้
- 2) งานการเรียนการสอน
- 3) งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
- 4) งานวัดผลและประเมินผล
- 5) งานห้องสมุด
- 6) งานนิเทศภายใน
- 7) งานอบรมทางวิชาการ¹⁸

นิคม ทองพิทักษ์ ได้กล่าวถึง งานวิชาการ ว่าประกอบด้วยงานหมวดหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร งานหมวดการจัดการเรียนการสอน งานหมวดการวัดและประเมินผล การศึกษา งานหมวดการนิเทศการศึกษา งานหมวดกิจกรรมเสริมหลักสูตร¹⁹

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการ นั้นประกอบด้วย

1) งานหลักสูตร อัน ได้แก่ การบริหารหลักสูตร การจัดทำประมวลการสอน การจัดทำบันทึกการสอน การจัดทำคู่มือการสอน เป็นต้น

2) งานจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดทำตารางการสอน การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน เป็นต้น

3) งานนิเทศการศึกษา ได้แก่ การตรวจเยี่ยมชั้นเรียน การแนะนำในการเรียนการสอน เป็นต้น²⁰

ภิญโญ สาธร ได้กล่าวถึง งานวิชาการ ไว้ดังนี้ “การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาของโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะหน้าที่ของสถานศึกษาหรือโรงเรียนทุกแห่ง คือการให้ความรู้ในด้านวิชาการแก่ผู้เรียน มีผู้บริหารหรือครูใหญ่เป็นผู้นำทางวิชาการมีการทำงานร่วมกับครู ให้คำแนะนำและประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ”²¹

¹⁸สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง), (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536), หน้า 4.

¹⁹นิคม ทองพิทักษ์, บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 248.

²⁰มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, วรรณกรรมประถมศึกษา หน่วยที่ 8 – 15, อ่างแล้ว, หน้า 239.

²¹ภิญโญ สาธร, หลักบริหารการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2526), หน้า 324.

เอกวิทย์ ณ ถลาง ได้กล่าวถึงงานวิชาการว่า งานบริหารวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษา ได้แก่ การควบคุมดูแลหลักสูตรการสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครูประจำการและ เผยแพร่วิชาการ การวัดผลการศึกษา การวิจัยค้นคว้า การประเมินมาตรฐาน โรงเรียนเพื่อปรับปรุง โรงเรียน ตลอดจนการตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษาแก่โรงเรียน²²

ภุชงค์ อังคปรีชาเศรษฐ์ ได้กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ใน โรงเรียน ระดับประถมศึกษา อันประกอบด้วยหลักสูตรการ เรียนการสอน การจัดแบบเรียนและอุปกรณ์การสอน โครงการสอน กำหนดการสอน คู่มือครู การ ฝึกอบรมครูประจำการ การวิจัยค้นคว้าและการเผยแพร่วิชาการ การวัดผลและการประเมินผล การศึกษา การนิเทศการศึกษา

การบริหารงานวิชาการมีขอบข่าย ดังนี้

- 1) หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยการจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตร รวมทั้งเอกสาร ประกอบหลักสูตรให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน
- 2) การเรียนการสอน ผู้บริหาร โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนอย่างถูกต้องและเหมาะสม กับความรู้ความสามารถของครูและนักเรียน ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ครูได้รับการอบรมในเรื่อง ดังกล่าว เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) สื่อการเรียนการสอน ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ ภาพ แผนภูมิ เครื่องบันทึกเสียง วิทยุทัศน์ และอื่นๆ ที่ใช้ประกอบการสอน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่าย ผู้บริหารควรให้ความสนใจ ส่งเสริม แนะนำให้ครูใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบการสอน พร้อมทั้งจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้ เพียงพอและเหมาะสม
- 4) การจัดตารางสอนและการจัดครูเข้าสอน ให้เสร็จก่อนวันเปิดภาคเรียน
- 5) การนิเทศงานวิชาการ โรงเรียน โดยการติดตามและนิเทศการเรียนการสอน พร้อมทั้ง ให้คำแนะนำและให้การช่วยเหลือถ้าครูต้องการ
- 6) การวัดผลและประเมินผล เพื่อครูจะได้ทราบผลการสอนของตนว่าตนมีข้อบกพร่อง อย่างไร ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างไร และให้นักเรียนได้ทราบผลการเรียนของตน ว่าควรปรับปรุง หรือไม่ ผู้บริหาร โรงเรียนควรสนับสนุนให้มีเครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ
- 7) การสอนซ่อมเสริม โดยจัดให้มีการสอนพิเศษแก่นักเรียน เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง

²²เอกวิทย์ ณ ถลาง, การบริหารวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2528), หน้า 113.

ของนักเรียนในวิชาที่ต้องปรับปรุงและสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ

8) การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ โดยให้ครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน

9) การสนับสนุนและส่งเสริมความรู้ให้แก่ครู เปิดโอกาสให้ครูได้เข้ารับการฝึกอบรมทางวิชาการ เพื่อจะได้มีความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น

10) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดกิจกรรมให้นักเรียนนอกเหนือจากที่นักเรียนได้รับตามหลักสูตร เช่น จัดให้มีชมรมต่าง ๆ จัดให้มีห้องสมุดและห้องโสตทัศนูปกรณ์ เป็นต้น²³

หวน พันธุพันธุ์ ได้กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับหลักสูตร แผนการสอน การนิเทศการสอน ตารางสอน สื่อการสอนหรือเทคโนโลยีทางการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน ห้องสมุด และการประเมินผลการศึกษา เป็นต้น²⁴

สนั่น พรหมสุวรรณ ได้กล่าวถึง งานวิชาการ ได้แก่ การดำเนินงานที่ครอบคลุมถึงเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดหาและใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน การนิเทศ เป็นต้น การดำเนินงานวิชาการที่สำคัญ คือ

- 1) การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน
- 2) การใช้หลักสูตร
- 3) การนิเทศภายในโรงเรียน²⁵

2.5.2 ด้านกิจการนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึง งานกิจการนักเรียน ไว้ว่า เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนทั้งหมด ยกเว้นในส่วนที่เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งจะจัดควบคู่สนับสนุนการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมนักเรียนทุก ๆ ด้าน ให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และส่งผลถึงการพัฒนาชุมชนอีกด้วย งานกิจการ

²³ กุขงค์ อังคปรีชาเศรษฐ์, การประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2537), หน้า 39 – 40.

²⁴ หวน พันธุพันธุ์, การบริหารโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์, 2528), หน้า 25.

²⁵ สนั่น พรหมสุวรรณ, “ปัจจัยที่ส่งเสริมโรงเรียนประถมศึกษาให้ได้เข้ารับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนดีเด่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา”, ปรียนุญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), 2536, หน้า 29.

นักเรียนเป็นงานสำคัญอีกงานหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา มีกิจกรรมหลักที่สำคัญ ได้แก่

1) กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องเกี่ยวกับตัวนักเรียน เช่น

- (1) การจัดทำเขตบริการ
- (2) การจัดทำสำมะโนนักเรียน
- (3) การเกณฑ์และการรับนักเรียน
- (4) การปฐมนิเทศผู้ปกครอง
- (5) การแก้ไขปัญหานักเรียนขาดเรียน

2) กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน เช่น

- (1) การบริการสุขภาพ
- (2) การจัดบริการอาหารกลางวัน
- (3) การบริการแนะแนว
- (4) การบริการนักเรียนขาดแคลน
- (5) พุนการศึกษา

3) กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า เช่น

- (1) การติดตามผลนักเรียน
- (2) การตั้งสมาคมศิษย์เก่า
- (3) การสรรหาและยกย่องคนดีเด่น

4) กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน

- (1) กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
- (2) กิจกรรมส่งเสริมการสร้างวินัยในโรงเรียน
- (3) กิจกรรมจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ
- (4) กิจกรรมจัดตั้งสหกรณ์นักเรียน
- (5) การจัดทัศนศึกษา
- (6) การจัดกีฬา
- (7) การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม

(8) การบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน²⁶

ภุชงค์ อังคปรีชาเศรษฐ์ ได้กล่าวถึง งานกิจการนักเรียน หมายถึง งานที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับนักเรียนทั้งหมด ซึ่ง ได้แก่ งานสำมะโนนักเรียน คือการสำรวจนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ภาคบังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา การรับเข้าเรียน การลงทะเบียนเรียน การแบ่งชั้นเรียน กิจกรรมนอกเหนือจากหลักสูตรที่จัดทำโดยนักเรียนและสวัสดิการที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน

ขอบข่ายของงานกิจการนักเรียน แบ่งออกได้ดังนี้

- 1) กิจกรรมร่วมหลักสูตร ได้แก่
 - (1) กิจกรรมด้านสังคมและวัฒนธรรม
 - (2) กิจกรรมที่นักเรียนปกครองตนเอง
 - (3) กิจกรรมด้านกีฬา
 - (4) กิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน
 - (5) สโมสรนักเรียน
- 2) กิจกรรมด้านการสอน ได้แก่
 - (1) การปฐมนิเทศ
 - (2) การสอนพิเศษและสอนซ่อมเสริม
- 3) กิจกรรมเกี่ยวกับระเบียบวินัย ได้แก่
 - (1) การรับเข้าเรียน
 - (2) การลงทะเบียนเรียน
 - (3) การรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน
- 4) กิจกรรมด้านสวัสดิการ ได้แก่
 - (1) บริการแนะแนว
 - (2) บริการอาหารกลางวัน
 - (3) บริการสุขภาพ
 - (4) บริการทุนการศึกษาและช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจ
 - (5) บริการนันทนาการ

งานกิจการนักเรียนเป็นอีกงานหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจและให้

²⁶สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง), อ่างแล้ว, หน้า 32 – 34.

การสนับสนุน²⁷

ภิญโญ สาธร ได้ให้ความหมายของการบริหารกิจการนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การบริหารและนิเทศบรรดากิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนในห้องเรียน²⁸

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ ได้ให้ความหมายของการบริหารกิจการนักเรียนไว้ว่า หมายถึง “ศิลปะในการดำเนินการกิจทั้งหลายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในโรงเรียน” การบริหารกิจการนักเรียนเกิดความกว้างขวางเกินไป จึงใช้ “งานบริการนักเรียน” และได้ให้ความหมายของงานบริการนักเรียนว่า “คือการค้าดำเนินงานด้านนักเรียนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเป็นระเบียบ ความสงบสุข และส่งเสริมการแสดงออกซึ่งกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของนักเรียนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน”

ขอบข่ายของการบริหารกิจการนักเรียนนั้น มี 7 ประการด้วยกัน คือ

- 1) การริเริ่มและรักษาระบบการสำรวจจำนวนนักเรียนในห้องที่การศึกษา
- 2) การจัดให้มีการปฐมนิเทศนักเรียน
- 3) การจัดให้มีการบริการแนะแนว
- 4) การจัดให้มีบริการสุขภาพ
- 5) การจัดให้มีบริการการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 6) การจัดระบบและกระบวนการเพื่อการประเมินผลความเจริญงอกงามของนักเรียน
- 7) การสร้างวิธีที่จะแก้ปัญหาทางด้านวินัยของนักเรียน²⁹

กล้า ทองขาว ได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานบริการนักเรียน แต่พอสังเขป ดังนี้

- 1) งานระเบียบนักเรียน
- 2) งานด้านวินัยโรงเรียน
- 3) การปกครองนักเรียน
- 4) กิจกรรมนักเรียนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 5) บริการแนะแนวและให้คำปรึกษา³⁰

²⁷ กุซงค์ อังคปริชาเศรษฐ์, การประถมศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 41 – 42.

²⁸ ภิญโญ สาธร, หลักบริหารการศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 204.

²⁹ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, การบริหารกิจการนักเรียน, (พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531), หน้า 182 – 183.

พนัส หันนาคินทร์ ได้แบ่งการบริหารกิจการนักเรียนออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ

- 1) การจัดกิจกรรมนักเรียน
- 2) การจัดบริการแนะแนว
- 3) การรักษาวินัยในโรงเรียน
- 4) บริการอื่น ๆ ที่จัดให้แก่ นักเรียน เช่น บริการสุขภาพ การจัดอาหารกลางวัน การจัด

ร้านค้าของโรงเรียน และการจัดให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน เป็นต้น³¹

2.5.3 ด้านอาคารสถานที่

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึง การบริหารงานอาคารสถานที่และบริเวณ ก็คือ งานบริการ การจัดดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่และบริเวณ ที่ใช้ในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีบุคลากรในโรงเรียนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ขอบข่ายของงานอาคารสถานที่ มีดังนี้

- 1) การจัดสร้างอาคารสถานที่ หมายถึง การวางแผนผังที่ตั้งอาคาร การควบคุม การก่อสร้าง การตกแต่ง จัดระเบียบให้เป็นไปตามหลักการจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียน ตลอดจนการรื้อถอนอาคาร
- 2) การใช้อาคารสถานที่ หมายถึง การกำหนดแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์ใช้สอยมากที่สุดต่อการเรียนการสอน โดยตรง และต่อการเกิดการเรียนรู้นอกห้องเรียนของนักเรียนและชุมชน
- 3) การควบคุมดูแลสถานที่ หมายถึง การควบคุมดูแลโดยทั่วไปเป็นการกำกับติดตามการใช้ การบำรุงรักษา การตกแต่ง โดยรวมถึงการควบคุมการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและแบบแผนของทางราชการที่เกี่ยวข้อง
- 4) การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ หมายถึง การประดับตกแต่ง และซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้คงทน หรือเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด
- 5) การประเมินผลการใช้อาคารสถานที่ หมายถึง การดำเนินการประเมินผลการใช้เพื่อการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงแนวทาง การดำเนินการด้านนี้ให้เหมาะสม เพื่อประโยชน์สูงสุด และเพื่อเก็บข้อมูล สำหรับการวางแผนดำเนินงานอาคารสถานที่ของปีต่อไป³²

³⁰ กกล้า ทองขาว, การบริหารบุคลากรในโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทวิศตอรีเพาเวอร์พอยท์ จำกัด, 2536), หน้า 99.

³¹ พนัส หันนาคินทร์, หลักการบริหารโรงเรียน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2524), หน้า 219.

³² สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง), อ้างแล้ว, หน้า 40 – 42.

ธีระ รุญเจริญ ได้กล่าวถึง การบริหารอาคารสถานที่นั้น มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

- 1) การวางโครงการไว้และรักษาอาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) การปรับปรุง ซ่อมแซมและพัฒนา
- 3) การวางแผนทางเพื่อรักษาความปลอดภัยให้แก่ทุกคน³³

สุนันท์ คลีขจาย ได้กล่าวถึงคำว่า อาคารสถานที่ นั้นประกอบไปด้วยอาคารเรียน และอาคารประกอบการ อันได้แก่ โรงฝึกงาน ห้องประชุม บ้านพักครูและคณงาน ภารโรง เป็นต้น ส่วนสถานที่นั้นหมายถึง บริเวณโรงเรียนทั้งหมดซึ่งอาจจะเป็นบริเวณการเรียนการสอน บริเวณสนับสนุนการเรียนการสอน บริเวณพักผ่อนหย่อนใจและบริเวณที่อยู่อาศัย³⁴

ภูงค์ อังคปริษาเศรษฐ์ ได้กล่าวถึง งานอาคารและสถานที่ ไว้ดังนี้ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนมีส่วนสำคัญต่อการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ถ้าสภาพห้องเรียนและบริเวณ โรงเรียนมีความสะอาดและสวยงาม จะมีผลต่อจิตใจของผู้เรียนและผู้สอน

งานบริหารอาคารและสถานที่มีขอบข่ายดังนี้

- 1) อาคารเรียน ห้องเรียนและห้องพิเศษ การสร้างอาคารเรียนควรสร้างให้ประโยชน์ได้สูงสุด สามารถดัดแปลงและต่อเติมได้ภายหลัง ห้องเรียนควรจัดให้มีบรรยากาศน่าเรียน และสะดวกต่อการโยกย้ายโต๊ะ เก้าอี้ ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับห้องพิเศษที่นอกเหนือจากห้องเรียน เช่น ห้องโสตทัศนูปกรณ์ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด ห้องพยาบาล ควรจัดให้สะดวกต่อการใช้สอย การทำความสะอาดและปลอดภัยต่อผู้ใช้

- 2) อาคารประกอบการ หมายถึง อาคารอื่นที่นอกเหนือจากอาคารเรียน เช่น ห้องสุขา โรงอาหาร โรงฝึกงาน โรงเพาะชำ ควรรักษาความสะอาดอยู่เสมอ

- 3) บริเวณโรงเรียน ได้แก่ สนาม ทางเดิน สถานที่พักผ่อน ควรรักษาให้สะอาดอยู่เสมอเช่นกัน³⁵

ภิญโญ สาธร ได้กล่าวถึง การบริหารงานอาคารและสถานที่ ไว้ ดังนี้

³³ธีระ รุญเจริญ, บทบาทหน้าที่ของครูใหญ่, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2524), หน้า 32 – 33.

³⁴สุนันท์ คลีขจาย, “อาคารสถานที่และการใช้ประโยชน์ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร”, ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523), หน้า 85.

³⁵ภูงค์ อังคปริษาเศรษฐ์, การประถมศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 43 – 44.

- 1) ประโยชน์ใช้สอย ไม่มุ่งเอาความสวยงามในสายตาของครู แต่มุ่งในด้านประโยชน์ที่จะเกิดผลดีต่อการเรียนการสอน และความสะอาดปลอดภัย
- 2) คัดแปลงได้หลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นผนังกันห้อง หรือวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับตัวอาคาร ต้องดัดแปลงแก้ไขเพิ่มเติมได้ง่าย
- 3) ขยายโรงเรียนได้สะดวก ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงก่อนสร้างโรงเรียน อาคารควรขยายได้สะดวกและขยายได้รอบทิศ ทั้งแนวตั้งและแนวนอน
- 4) บรรยากาศเหมือนบ้านสำหรับเด็ก บริเวณโรงเรียนร่มรื่นคล้ายบ้านที่อยู่อาศัย ผนังสีเขียวตา เพดานต่ำ พื้นไม้ลิ้น โตะ เก้าอี้ใช้สะดวก เหมาะสมสำหรับเด็กในแต่ละระดับการศึกษา
- 5) ทนทานต่อการใช้งานทั้งถูกวิธีและไม่ถูกวิธี อาคารสถานที่และเครื่องใช้ไม่สอยต้องแข็งแรง เพราะเด็กระดับต่ำ ๆ อาจจะไม่รู้จักใช้ ไม่รู้จักรักษา
- 6) สมบูรณ์ โรงเรียนประถมศึกษาควรมีอาคารสถานที่และเครื่องใช้ไม่สอยบริบูรณ์ มีห้องสมุด ห้องอาหาร สนามเด็กเล่น ห้องน้ำห้องส้วมและน้ำดื่มน้ำใช้ครบถ้วนบริบูรณ์
- 7) สะดวกต่อผู้ปกครองและชาวบ้านในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ที่จะมาใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนเป็นครั้งคราว อาคารสถานที่ของโรงเรียนควรวางแผนหรือออกแบบให้ประชาชนใช้ร่วมกันได้ด้วย และโรงเรียนควรเป็นศูนย์ประชาคมหรือศูนย์สังคมในท้องถิ่น³⁶

หวน พินธุพันธุ์ ได้กล่าวถึง งานอาคารสถานที่ ไว้ว่า เป็นงานที่เกี่ยวกับการจัดและการดูแลรักษาอาคารที่ใช้ในการทำการเรียนการสอน อาคารประกอบการอื่น ๆ รวมทั้งบริเวณโรงเรียนและสิ่งแวดลอมด้วย ซึ่งถือว่าเป็นงานอีกประเภทหนึ่งของการบริหารงานธุรการ ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่แล้ว ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายธุรการจะแบ่งงานอาคารสถานที่ให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งรับผิดชอบ การจัดและการดูแลรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมให้มีสภาพที่ดี ย่อมจะส่งผลให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคมอย่างมาก ดังนั้นงานอาคารสถานที่จึงเป็นงานที่สำคัญที่ควรให้ความสนใจเช่นเดียวกับงานด้านอื่น ๆ

การจัดและการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมที่ดีนั้น จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ นับตั้งแต่ ที่ตั้ง อาคารเรียน ห้องเรียน อาคารประกอบการ บริเวณโรงเรียนและสิ่งแวดลอมอื่น ๆ ดังรายละเอียด ดังนี้

- 1) ที่ตั้ง ที่ตั้งโรงเรียนควรอยู่ในที่ที่เหมาะสม ไม่เป็นที่ลุ่มเกินไป สามารถจัดระบายน้ำได้ดี มีสิ่งแวดลอมที่ดี เช่น ห้าง ไกลแหล่งหรือสิ่งเสื่อม โทรม สิ่งรบกวน เสียงดังและกลิ่นเหม็น นอกจากนี้ควรตั้งอยู่ในที่การคมนาคมสะดวกพอสมควร ไม่ห่างไกลจากชุมชนมากเกินไป และการ

³⁶ ภิญญา สาร, หลักบริหารการศึกษา, อ้างแล้ว, หน้า 426 – 428.

สาธารณสุขโรคสะดวกพอสมควร

2) อาคารเรียน ควรจัดให้มีอาคารเรียนที่ได้มาตรฐาน จำนวนอาคารและห้องเรียนพอเหมาะ กับขนาดและจำนวนนักเรียน การสร้างตัวอาคารเรียน ควรถูกทิศทางลม ไม่หันหน้าไปทางทิศ ตะวันออก หรือทิศตะวันตก เพราะจะถูกแดดทั้งเช้าและบ่าย และถ้ามีอาคารเรียนหลายหลังควร สร้างให้อยู่ใกล้เคียงกัน มีทางเดินติดต่อกัน และมีเครื่องสื่อสารภายในที่สะดวก นอกจากนี้ ควร จัดวางมาตรการป้องกันอัคคีภัย โดยมีเครื่องดับเพลิงซึ่งสามารถใช้ได้ผลทันที

3) ห้องเรียน ควรมีเนื้อที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน โดยมีเนื้อที่เฉลี่ยประมาณ 1.5 ตารางเมตร ต่อนักเรียน 1 คน นอกจากนี้ควรจัดห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ทั้งเรื่องการถ่ายเทอากาศ แสงสว่าง และปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ ถ้าแสงสว่างไม่เพียงพอควรทำหน้าต่างเพิ่ม ติดไฟฟ้า หรือทาสี ภายในให้สว่าง เป็นต้น

4) อาคารประกอบ ควรมีอาคารประกอบที่จำเป็น และเหมาะสมกับโปรแกรมการเรียน เช่น อาคารหอประชุม อาคารพลศึกษา โรงฝึกงาน โรงอาหาร ห้องสมุด ห้องศิลปะและดนตรี เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงฝึกงาน หรือห้องศิลปะ ห้องดนตรีควรแยกอยู่ห่างจากอาคารเรียนพอสมควร เพราะเสียงรบกวน

5) บริเวณโรงเรียน โรงเรียนควรมีบริเวณเพียงพอ เพื่อให้นักเรียนได้เล่น พักผ่อนและ ปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตร นอกจากนี้ควรตกแต่งบริเวณโดยการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ยืนต้น เพื่อความร่มรื่นและสวยงาม ควรจัดอาคาร กลุ่มอาคารให้ถูกทิศทางของแสงแดด ลม ฝน การจัดการ สิ่งแวดล้อม การสาธารณสุข การสุขาภิบาลพอเพียง ควรคำนึงถึงสภาพความปลอดภัยของนักเรียน มีรั้วล้อมรอบ ไม่มีน้ำขัง บริเวณใดเป็นที่ลุ่มควรถมหรือทำทางระบายน้ำ เพื่อให้บริเวณนั้นใช้ทำ ประโยชน์ได้ ควรจัดภาชนะมีฝาปิดเพื่อเป็นที่ทิ้งเศษกระดาษและอื่น ๆ เพื่อให้บริเวณสะอาดและ สวยงาม รวมทั้งการอบรมนักเรียนให้รู้จักรักษาความสะอาดบริเวณ โรงเรียนด้วย

6) สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการ ทางด้านร่างกาย จิตใจและการศึกษา สำหรับการ จัดสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ได้แก่ แสงสว่างใน ห้องเรียนจะต้องอยู่ในระดับมองเห็นได้ คือ มองเห็นได้เร็ว สบายตาและชัดเจน สีที่ใช้ทาอาคาร ห้องเรียน จะต้องไม่ฉูดฉาดและไม่สลดใจจนเกินไป โดยเฉพาะสีภายในห้องเรียน ควรเป็นสีอ่อน ๆ หรือสีเย็นตา นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนยังครอบคลุมถึงไม่มีเสียงรบกวน การ ถ่ายเทอากาศดี อุณหภูมิไม่ร้อนจนเกินไป คือ ทำห้องให้มีช่องลมหน้าต่าง ๆ มากพอสมควรเพื่อให้ อากาศถ่ายเทได้สะดวก การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยทำให้นักเรียน มี

ความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสติปัญญาด้วย³⁷

2.5.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ประจวบ จงปัดนา ได้ให้ความหมายของ ชุมชน ไว้สองความหมาย ดังนี้

ความหมายประการแรก ชุมชน คือพื้นที่ที่มีประชาชนอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นเวลานานแล้ว ประชาชนเหล่านี้มีความผูกพันกับสถานที่นั้น มีจารีตประเพณี ความคิดเห็น ภาษาพูดและความเชื่อมั่นในทางเดียวกัน ใช้สาธารณสถานและสถาบันอื่น ๆ ร่วมกัน และสามารถร่วมแรงร่วมใจกันทำกิจกรรมอันหนึ่งอันใดได้สำเร็จ

ความหมายประการที่สอง ชุมชน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นที่เป็นที่เป็นทาง มีขอบเขตเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และผู้คนเหล่านั้นมีการปะทะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความสนใจร่วมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ความรักชาติ มีแนวพฤติกรรมเป็นอย่างเดียวกัน เช่น กินอยู่หลับนอน มีภาษาพูดอย่างเดียวกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเดียวกัน หรือในอีกทัศนะหนึ่ง ชุมชน คือ กลุ่มคนที่อยู่ในท้องถิ่น หรือภาคเดียวกัน มีวัฒนธรรมเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน มีจุดศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์หรือกิจกรรมที่สำคัญร่วมกัน

โรงเรียน หมายถึง สถานที่ที่ใช้ในการศึกษาเล่าเรียน “ชุมชน” หมายถึง กลุ่มบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกัน มีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ภาษาพูดและความเชื่อในทางเดียวกัน มีความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจกันทำกิจกรรมอันหนึ่งอันใดให้สำเร็จลุล่วงกันได้

ความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จากการที่โรงเรียนประถมศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับชุมชนและท้องถิ่นทำให้กล่าวได้ว่า นอกจากจะเป็นสถาบันการศึกษาแล้ว โรงเรียนยังมีลักษณะเป็นสถาบันทางสังคมระดับท้องถิ่นอีกด้วย การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียน การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความสำคัญโดยสรุป ดังนี้

- 1) เป็นการบริหารงานที่ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนเป็นไปได้โดยสะดวก
- 2) เป็นการบริหารงานที่ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 3) เป็นการบริหารงานที่ช่วยให้โรงเรียนสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรจากชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนได้
- 4) เป็นการบริหารงานที่เข้าใจในสภาพความต้องการและปัญหาของชุมชนเพื่อประกอบในการพิจารณากำหนดนโยบายของโรงเรียน

³⁷ หวน พันธุ์พันธุ์, การบริหารโรงเรียน, อ่างแล้ว, หน้า 28 – 29.

5) เป็นการบริหารงานที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชน อันจะเป็นการพัฒนาสังคมอีกทางหนึ่ง

6) เป็นการบริหารงานที่ส่งเสริมในเรื่องการอยู่ร่วมกันและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม

7) เป็นการบริหารงานที่มีส่วนสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยราชการอื่น เช่น กรมการปกครอง การพัฒนาชุมชน เป็นต้น อันจะเป็นผลดีต่อทางราชการ³⁸

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึง งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยทั่วไปแล้วจะดำเนินไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1) เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจอันดีต่อโรงเรียน อันจะช่วยให้โรงเรียนได้รับความร่วมมือและความสะดวกในการดำเนินงาน

2) เพื่อให้โรงเรียนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชน คือ บุคคล วัสดุ และสิ่งแวดล้อม เพื่อดำเนินงานของโรงเรียนได้

3) เพื่อให้โรงเรียนได้รับความสนับสนุนและช่วยเหลือจากชุมชน ทั้งด้านการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์และความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียน

4) เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือชุมชนทางด้านวิชาการอื่น ๆ อันจะเป็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมอีกทางหนึ่ง

5) เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานหลักของโรงเรียน คือ งานวิชาการบรรลุเป้าหมายได้สะดวก

6) เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน อันจะทำให้บุคคลมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

7) เพื่อป้องกันหรือแก้ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนที่อาจเกิดขึ้น โดยเป็นผลกระทบจากชุมชน³⁹

คำเขียน อิ่มใจ ได้ให้ความหมายของ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

³⁸ประจวบ จงปัดนา, “ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2538, หน้า 9 – 10.

³⁹สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ, คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง), อ้างแล้ว, หน้า 84 – 85.

1) เพื่อปรับปรุงคุณภาพทางวิชาการซึ่งเป็นงานหลักให้มีคุณภาพมากขึ้น
 2) เพื่อส่งเสริมความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 3) เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และมีบทบาททางกิจการนักเรียนมากยิ่งขึ้น
 4) เพื่อต้องการให้ชุมชนได้ทราบถึงหลักการดำเนินงานของโรงเรียน และทราบความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน

5) เพื่อต้องการให้ชุมชนทราบความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของชุมชน ซึ่งจะเป็ประโยชน์แก่โรงเรียนอย่างมากมาย

6) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่โรงเรียนและชุมชน

7) เพื่อจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางชุมชน ในการบริการแก่ประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาผู้ใหญ่ การกีฬา ห้องสมุด ศูนย์พักผ่อนหย่อนใจ บริการด้านสุขภาพอนามัย เป็นต้น

8) เพื่อส่งเสริมความสามัคคีของหมู่คณะ ทาง โรงเรียนอาจจะเชิญผู้ปกครองมาร่วมกันพัฒนาโรงเรียน พัฒนาจังหวัด หรือร่วมกันแข่งขันกีฬาเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ไมตรีระหว่างบ้านกับโรงเรียนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น⁴⁰

ธีระ รุญเจริญ ได้กล่าวถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ว่า ประกอบด้วย 3 ประการ คือ

- 1) การบริหารทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
- 2) การจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน
- 3) การช่วยเหลือและสนับสนุนชุมชน⁴¹

ภูษงค์ อังคปริษาเศรษฐ์ ได้กล่าวถึง งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ว่า โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับชุมชน ผู้บริหารที่มองกาลไกลและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และโรงเรียนจะได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนนั้นเป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

⁴⁰คำเชื่อน อิ่มใจ, “ความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี”, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2543, หน้า 15 – 16.

⁴¹ธีระ รุญเจริญ, บทบาทหน้าที่ของครูใหญ่, อ้างแล้ว, หน้า 41.

- 1) เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 2) เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือโรงเรียน
- 3) เพื่อให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางและเป็นแหล่งวิชาการของชุมชน
- 4) เพื่อให้ประชาชนในชุมชนนั้นมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และมีส่วนร่วมใน

การใช้บริการต่าง ๆ เช่น อาคารเรียน สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

- 5) เพื่อส่งเสริมความเข้าใจระหว่างโรงเรียนและชุมชน⁴²

สุวัฒน์ พุทรเมธา ได้กล่าวถึง งานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ไว้ว่า เป็นงานที่ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

1) การศึกษาในโรงเรียนสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน เพราะโรงเรียนให้การศึกษาแก่นักเรียน ซึ่งมาจากที่โรงเรียนที่ชุมชนตั้งอยู่ นักเรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน นักเรียนต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นรวมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองของนักเรียนด้วย บุคคลในชุมชนก็จะดำรงชีวิตตามนักเรียนไปด้วย จึงถือว่าโรงเรียนให้การศึกษาโดยทางอ้อมแก่บุคคลในชุมชนนั่นเอง

2) เพื่อให้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม คือให้ประชาชนยอมรับว่าสถานศึกษา หรือโรงเรียนเป็นสถาบันสำคัญของชุมชน เป็นสิ่งมีค่าของทุกคน ช่วยทำให้การเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ดังนั้นถ้าประชาชนในชุมชนย่อมมีความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของโรงเรียน ยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือโรงเรียน อาจจะเป็นเงิน วัสดุสิ่งของ แรงงานและข้อเสนอในการปรับปรุงโรงเรียน

3) ทำให้ครูกับผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในชุมชน มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพราะโรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันดี แต่ถ้าโรงเรียนกับชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กันจะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น โรงเรียนและครูถูกกล่าวหา เป็นต้น

4) เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มคนที่ปัญหาต่อการศึกษา โดยชุมชนแต่ละแห่งมักจะมีผู้ที่มีปัญหาไม่เข้าใจการศึกษา ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน ไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้

5) เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน เพราะการเรียนการสอนของโรงเรียนต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชุมชน ต้องอาศัยความร่วมมือ สนับสนุนจากชุมชน จะต้องใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของชุมชนและผู้ให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ สามารถนำไปเผยแพร่กับชุมชน นอกจากโรงเรียนให้การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคล

⁴² ภูขงค์ อังคปริษาเศรษฐ์, การประถมศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 44 – 45.

แล้ว ยังมุ่งพัฒนาชุมชนไปด้วย ดังนั้นหลักสูตรและการเรียนการสอนของโรงเรียนจะต้องได้รับการปรับปรุงตามความต้องการของชุมชนด้วย

6) เพื่อใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์ เพราะในชุมชนมีทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ บุคคล สถาบันและวัฒนธรรมพื้นบ้านมากมายด้วยกัน ทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านี้ขอย่นนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในโรงเรียนได้

7) ทำให้โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจชุมชนดี ทั้งในด้านปัญหาของชุมชน ความต้องการของชุมชน ทรัพยากรในชุมชน เพื่อโรงเรียนจะได้ช่วยแก้ปัญหาของชุมชน และปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับชุมชน⁴³

ธีรพล ธีรรัตนพันธ์ ได้กล่าวถึง หลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่าดังนี้

- 1) ต้องดำเนินงานด้านความบริสุทธิ์ใจและตรงไปตรงมา
- 2) การติดต่อทุกชนิดให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์
- 3) จะต้องจัดโรงเรียนให้ดี
- 4) ครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เป็นกันเองกับชาวบ้าน
- 5) โรงเรียนต้องถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะบริการชุมชน
- 6) เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาและแก้ปัญหาของโรงเรียน
- 7) จัดการประชาสัมพันธ์โรงเรียน เพื่อให้ชุมชนได้ทราบความเคลื่อนไหวอยู่เสมอ⁴⁴

2.6 ประวัติโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2479 โดยนายอำเภอเมืองพระลับเป็นผู้จัดตั้ง โดยอาศัยศาลาการเปรียญวัดโพธิ์โนนทันเป็นสถานศึกษาเล่าเรียนมี นายเงิน วัฒนจันทร์ เป็นครูใหญ่คนแรก โดยใช้ชื่อโรงเรียนว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลพระลับ 4 วัดโพธิ์โนนทัน”

ปี พ.ศ.2497 นายชัชวงศ์ประทุมครูใหญ่ร่วมกับเจ้าอาวาสวัดโพธิ์พร้อมด้วยผู้ใหญ่บ้านและราษฎรบ้านโนนทันได้ดำเนินการหาทุนก่อสร้างโรงเรียนขนาดสี่ห้องเรียน 1 หลัง ในที่ดินของชาวบ้านที่บริจาคในเนื้อที่ 27 ไร่ ขนานนามโรงเรียนว่า “โรงเรียนประชาบาลบ้านโนนทัน รัษฎาธิราชรังสรรค์”

⁴³ สุวัฒน์ พุทธิเมธา, ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2532), หน้า 104 – 111.

⁴⁴ ธีรพล ธีรรัตนพันธ์, การประถมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2526), หน้า 216.

1 ตุลาคม 2515 ได้โอนโรงเรียนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมาสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นจนถึงปัจจุบัน

สภาพปัจจุบัน สถานที่ตั้ง เลขที่ 149 ถนนหาคะผดุง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พื้นที่ 23 ไร่ 1 งาน และมี นายทวีศักดิ์ พรหมรัตน์ เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา คนปัจจุบัน

ข้อมูลพื้นฐาน

1) ด้านบุคลากร

ครู

ชาย	12	คน
หญิง	25	คน
รวม	37	คน

พนักงานจ้าง

ชาย	4	คน
หญิง	3	คน
รวม	7	คน

นักการภารโรง 4 คน

2) ด้านนักเรียน

มีจำนวนนักเรียน	783	คน
ระดับอนุบาล	143	คน
ระดับประถมศึกษา	642	คน

ขนาดสถานศึกษา

โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 783 คน จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 26 ห้องเรียน

ปรัชญา

“สถานที่งามเด่น เป็น โรงเรียนของชุมชน มากล้นคุณธรรม นำวิชาการ”

วิสัยทัศน์การจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพที่เด่น เพื่อพัฒนาคุณธรรม คุณภาพ ศักยภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถบูรณาการชีวิตอย่างเป็นสุข

พันธกิจ

การพัฒนาโรงเรียนเทศบาลบ้าน โนนทันจากการศึกษาวิจัยการสัมมนาแนวทางการศึกษาของทางโรงเรียนและจากเอกสารข้อตกลงและแนวทางจัดการของโรงเรียนเทศบาลบ้าน โนนทัน ควรจัดยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาดีเด่นเป็นจุดเน้นดังนี้

- 1) การศึกษาวิชาพื้นฐาน อันได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จริยธรรม ระดับคุณภาพประเทศอยู่ในของเนื้อหาร้อยละ 80 เป็นอย่างต่ำ
- 2) การนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นจุดเน้นในการพัฒนาการเรียนรู้
- 3) เน้นการการเรียนรู้กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพเพื่อเป็นการสร้างทักษะ การผลิต จำหน่าย และพัฒนารายได้ของชุมชนต่อไป
- 4) เน้นศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ความเป็นไทย ความดีงามเพื่อปลูกจิตสำนึก ความเป็นชาติไทย
- 5) การให้โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา จัดการศึกษาให้มีคุณภาพดีเด่นเพื่อพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม ศักยภาพของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการสอนให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน คิดแก้ปัญหาเป็น มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถบูรณาการความรู้เพื่อพัฒนาชีวิตให้เป็นสุขตามสภาพความต้องการของท้องถิ่นประเทศชาติ

ภารกิจของโรงเรียนเทศบาลบ้าน โนนทัน

จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ จัดการศึกษาที่เน้นพัฒนาศักยภาพ ส่งเสริมจิตสำนึกในคุณธรรม จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี จัดการปฏิรูปการศึกษา ระบบบริหารการศึกษา หลักการและนโยบาย ผลผลิตเพื่อเข้าสู่ประกันคุณภาพ ส่งเสริมการกีฬาันทนาการและการพัฒนาอาชีพและรายได้ของชุมชน

แนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้าน โนนทัน

- 1) จัดการศึกษาให้มีความดีเด่นทั้งปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครบ 12 ปี โดยบุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันอย่างทั่วถึงและสนองความต้องการส่วนท้องถิ่น
- 2) สถานศึกษาจัดระบบการประกันคุณภาพการบริหาร การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาเพื่อสู่มาตรฐานชาติ
- 3) จัดปฏิรูปตามนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนต่อเนื่องไปตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองให้สามารถแก้ปัญหา โดยเน้นคุณภาพ ความรู้ ความดี มีความสุขความเป็นไทย
- 4) จัดระบบการบริหารและการศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมและความยึดหยุ่นในการปฏิบัติ มีเอกภาพในนโยบายสอดคล้องกับการศึกษา

- 5) สถานศึกษาจัดทำสาระจากหลักสูตรแกนกลางและสาระจากหลักสูตรท้องถิ่นที่เน้น คุณธรรม ความรู้ ความดี มีสุขและเป็นไทย โดยให้สอดคล้องกับนโยบาย สภาพปัญหา ตอบสนอง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อสังคมและประเทศชาติ
- 6) จัดวางแผนสรรหา ใช้พัฒนาสร้างขวัญและกำลังใจมีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ มีคุณภาพและมาตรฐานเพื่อเข้าสู่การเป็นวิชาชีพสูง
- 7) ส่งเสริมพัฒนาจัดหาให้มีเทคโนโลยีเพื่อใช้เป็นสื่อในการสอนและค้นคว้าตลอดจนทำ เอกสารประกอบการสอน เพื่อผู้เรียนมีความรู้เท่าทันเทคโนโลยี
- 8) ส่งเสริมนักเรียนรู้จักการปกครองตนเองเพื่อบริหารกิจการของนักเรียนเองและ โรงเรียน ยังให้มีกิจกรรมนักเรียนเยาวชนทุกอย่าง
- 9) สถานศึกษาสร้างจิตสำนึก นิষ্ঠ การบำรุงรักษา อนุรักษ์ ตลอดจนส่งเสริมศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 10) เร่งรัดดำเนินการให้สถานศึกษางามเด่น เน้นเป็นธรรมชาติจัดระบบสาธารณสุขใน โรงเรียนให้ได้มาตรฐานมีอาคารสถานที่เพียงพอ
- 11) จุดเน้นของการพัฒนาของ โรงเรียนที่จะทำให้ โรงเรียนจัดการศึกษาดีเด่น มีการวาง วิชาชีพพื้นฐานให้มีคุณภาพเทคโนโลยีที่ทันสมัย และการปลูกฝังให้ศิษย์และเน้นความเป็นไทย⁴⁵

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริวรรณ สีนุญ ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนท่าพระวิทยายน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนท่าพระวิทยายน จังหวัดขอนแก่น มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนท่าพระวิทยายน จังหวัดขอนแก่น โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนี้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้าน อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านบริการ ด้านวิชาการและด้านปกครองนักเรียน ตามลำดับ⁴⁶

โสรัถยา วรสิทธิกร ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ

⁴⁵โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน, การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน, (ขอนแก่น : โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน, 2549), หน้า 1 – 8, (อัดสำเนา).

⁴⁶ศิริวรรณ สีนุญ, “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ท่าพระวิทยายน จังหวัดขอนแก่น”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, 87 หน้า.

โรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คืองานด้านกิจการนักเรียนและงานด้านวิชาการ นอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของแต่ละงานพบว่า

1) งานด้านวิชาการ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือการปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการทำงาน ขยัน ซื่อสัตย์ และมีระเบียบ, การดูแลเอาใจใส่ของครูนักเรียนในด้านการเรียน, การส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดีของโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีพื้นฐานที่จะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้ นอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

2) งานด้านกิจกรรมนักเรียน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การสนับสนุนให้นักเรียนร่วมกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียน การช่วยเหลือนักเรียนขาดแคลนหรือยากจน (เช่นการให้เครื่องแต่งกายนักเรียน) ให้หนังสือพิมพ์เรียน การช่วยเหลือด้านอาหารกลางวัน ให้ทุนหรืออุปกรณ์การศึกษา เป็นต้น และการจัดกิจกรรมนันทนาการของโรงเรียน (เช่น กิจกรรมดนตรี กิจกรรมกีฬา) นอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

3) งานด้านอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการศึกษา ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน อาคารเรียนและอาคารประกอบต่าง ๆ นอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

4) งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า อยู่ในระดับสูง 2 ข้อ คือการอนุญาตให้ผู้ปกครองหรือชุมชนได้เข้ามาใช้สถานที่ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการให้การต้อนรับของครูที่มีต่อผู้ปกครองเมื่อผู้ปกครองมาที่โรงเรียน นอกจากนั้นอยู่ในระดับปานกลาง⁴⁷

⁴⁷โสรัศยา วรสิทธิกร, “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏมหาสารคาม), 2548, 86 หน้า.

ประเสริฐ วิเศษกิจ ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ซึ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านการปกครองนักเรียน ด้านกิจกรรมและด้านการบริหารทั่วไป ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับเฉลี่ย “มาก”

นอกจากนี้ งานวิจัยดังกล่าวยังได้เปรียบเทียบถึงความพึงพอใจของการจัดการศึกษาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษา อาชีพและระดับชั้นของนักเรียนที่แตกต่างกัน ปรากฏว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของผู้ปกครองและระดับชั้นของนักเรียน มีผลต่อความพึงพอใจ การจัดการศึกษาด้านวิชาการ การปกครองนักเรียน ด้านการบริหารทั่วไปและด้านกิจกรรมแตกต่างกัน ส่วนอาชีพที่แตกต่างกันของผู้ปกครอง ไม่มีผลต่อความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน⁴⁸

นวลผอง อุดรพิมพ์ ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารโรงเรียนมารีวิทย์ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนมารีวิทย์ จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง
- 2) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนมารีวิทย์ จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
- 3) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาโรงเรียนมารีวิทย์ จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
- 4) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนมารีวิทย์ จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ⁴⁹

⁴⁸ประเสริฐ วิเศษกิจ, “การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียน การศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)”, ปริญญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), 2542, 87 หน้า.

⁴⁹นวลผอง อุดรพิมพ์, “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนมารีวิทย์ จังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2548, 136 หน้า.

กัลยา แซงเวียง ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทคโนโลยีศรีวรการ ผลการวิจัยพบว่า

1) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทคโนโลยีศรีวรการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านธุรการ และการเงิน ด้านกิจการนักเรียน ด้านมวลชนสัมพันธ์และด้านอาคารสถานที่

2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทคโนโลยีศรีวรการ จำแนกตามเพศ ระดับชั้นเรียนของนักศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองระหว่างต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรีหรือสูงกว่า โดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านวิชาการและด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจในด้านวิชาการ และบุคลากรมากกว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนด้านอื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทคโนโลยีศรีวรการ จำแนกตามอาชีพ ระหว่างอาชีพพนักงานองค์กรเอกชน ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจและเกษตรกรรวม โดยรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)⁵⁰

กรขกร ชวติ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า

1) ผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ และขนาดโรงเรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเทศบาล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริการ ด้านปกครองนักเรียน ด้านวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

2) ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

⁵⁰กัลยา แซงเวียง, “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทคโนโลยีศรีวรการ”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2549, 96 หน้า.

3) ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านปกครองนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพอิสระ มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนด้านบริการ มากกว่ากลุ่มที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ผู้ปกครองนักเรียนที่มีนักเรียนในโรงเรียนขนาดแตกต่างกันมากมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน⁵¹

ยุทธนา ศรีพิงการณ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเซนต์แอนโทนี ผลการวิจัยพบว่า

1) ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเซนต์แอนโทนี พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรเป็นด้านที่ผู้ปกครองนักเรียน มีความพึงพอใจเป็นอันดับ 1 รองลงมา ได้แก่ ด้านกิจการนักเรียน และด้านวิชาการ ตามลำดับ ส่วนด้านที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจเป็นอันดับสุดท้าย ได้แก่ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2) การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาในภาพรวมของโรงเรียนเซนต์แอนโทนี จำแนกตามเพศของผู้ปกครองนักเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน ระดับชั้นเรียนของนักเรียนที่อยู่ในความอุปการะของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครองผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1) ผู้ปกครองนักเรียนเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในภาพรวมของโรงเรียนเซนต์แอนโทนีไม่แตกต่างกัน

2.2) ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในภาพรวมของโรงเรียนเซนต์แอนโทนีไม่แตกต่างกัน

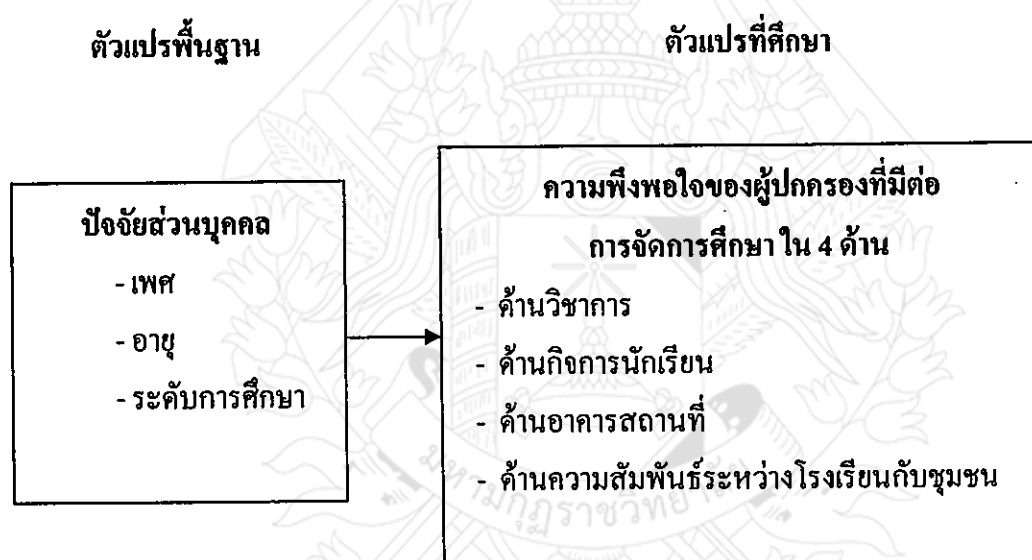
2.3) ผู้ปกครองนักเรียนที่มีนักเรียนในอุปการะศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และหลายระดับ มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาภาพรวมของโรงเรียนเซนต์แอนโทนีไม่แตกต่างกัน

⁵¹กรรกร ชวติ, “ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2544, 157 หน้า.

2.4) ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพพนักงานองค์กรเอกชน ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเกษตรกร มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาในภาพรวมของโรงเรียน เซนต์แอนโทนีไม่แตกต่างกัน⁵²

2.8 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย (Conceptual Framework)

จากการศึกษา เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิด โดยยึดหลักแนวคิดตามกรอบงานบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้ 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านธุรการการเงินและพัสดุ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน⁵³ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลบ้าน โนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น เฉพาะ 4 ด้าน ดังมีกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

⁵²บุษณา ศรีพิจารณ์, "ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเซนต์แอนโทนี", วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), 2547, 94 หน้า.

⁵³สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แนวคิดหลักในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา, อ่างแล้ว, หน้า 4.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้าน โนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้าน โนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 กรอบแนวคิดและการกำหนดตัวแปร
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลบ้าน โนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 290 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากการนำประชากร จำนวน 290 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จของ R.V. Krejcie and D.W.Morgan¹ จำนวน 165 คนและเพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลกระจายอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพต่อการวิจัย ผู้วิจัยจึงทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากและเขียนหมายเลขตามบัญชีรายชื่อนักเรียนจากทะเบียนประวัตินักเรียนลงในแผ่นกระดาษแล้วตลกเกล้าให้แผ่นกระดาษกระจายปะปนทั่วกันในภาชนะ จากนั้นทำการหยิบหมายเลขเหล่านั้นจนครบตามจำนวนตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 165 คน

¹ยูทซ์ ไกยวรรณ, สถิติเพื่อการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2541), หน้า 101.

3.2 กรอบแนวคิดและการกำหนดตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรในการศึกษาไว้ดังนี้

3.2.1 ตัวแปรพื้นฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

3.2.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ใน 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านวิชาการ
- 2) ด้านกิจการนักเรียน
- 3) ด้านอาคารสถานที่
- 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

3.3.1. การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. กำหนดกรอบเนื้อหาของแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการวิจัย

3.3.2. ลักษณะและเนื้อหาของแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งสร้างขึ้นตามหลักการและวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ที่มีข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนคร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด Open – Ended ซึ่งเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงข้อเสนอแนะ

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

3.4.1 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครองและที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
- 2) กำหนดกรอบเนื้อหาของแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 3) สร้างแบบสอบถามและกำหนดกรอบเกณฑ์การให้คะแนน แล้วนำแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา
- 4) นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้แนะนำอีกครั้ง ก่อนนำไปตรวจสอบหาคุณภาพเครื่องมือ

3.4.2 การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว นำไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) การหาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบในด้านความตรงของเนื้อหา รูปแบบของแบบสอบถาม (Format) ความเหมาะสมด้านภาษาและการใช้ถ้อยคำ (Wording) ความสมบูรณ์ของคำชี้แจงและความเหมาะสมของการใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม เมื่อรับเครื่องมือกลับคืนจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำข้อแก้ไขทั้งหมดมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง
- 2) การหาความเที่ยง (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วทำลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง กับผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนชัย สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)¹ ซึ่งต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จึงจะยอมรับว่ามีความเที่ยง

¹ เชาว์ อินโย, ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย, อ่างแล้ว, หน้า 227.

3) การหาคุณภาพเครื่องมือครั้งนี้ สามารถหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.96 ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อถือได้

4) นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้วนำผลการทดสอบแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล

5) จัดพิมพ์เครื่องมือเป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูล

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1) นำหนังสือขอความร่วมมือในการทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น เพื่อขออนุญาตในการขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูลครั้งนี้

2) ส่งแบบสอบถามไปยังผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 165 ชุด และนัดวันเวลาที่ผู้วิจัยจะเดินทางไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 96.3

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.6.1) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ นำมาลงรหัสข้อมูลเพื่อนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคำถามปลายเปิดข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

3.6.2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ นำมาลงรหัสข้อมูลเพื่อนำมา

ประมวลผลและวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะ นำมาวิเคราะห์และสรุปผลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 159 คน ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นค่าร้อยละ ตามตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ, ด้านกิจการนักเรียน, ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

4.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	44	27.7
2. หญิง	115	72.3
รวม	159	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 72.3 และเพศชาย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

ระดับอายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ 21 – 30 ปี	26	16.4
2. อายุ 31 – 40 ปี	101	63.5
3. อายุ 41 – 50 ปี	21	13.2
4. อายุ 51 ปี ขึ้นไป	11	6.9
รวม	159	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 รองลงมาอายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 อายุระหว่าง 41– 50 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 และอายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ประถมศึกษา	21	13.2
2. มัธยมศึกษา	82	51.6
3. อนุปริญญา	26	16.3
4.ปริญญาตรี	30	18.9
5. สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
รวม	159	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 และจบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2

4.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน โดยภาพรวม

อันดับ	การจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ	ระดับความพึงพอใจ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	3.94	0.86	มาก
2	ด้านกิจการนักเรียน	3.78	0.87	มาก
3	ด้านอาคารสถานที่	3.75	0.82	มาก
4	ด้านวิชาการ	3.71	0.86	มาก
	รวม	3.79	0.85	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ และด้านวิชาการ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน ด้านวิชาการ

ด้านวิชาการ	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ครูส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างรอบคอบและมีเหตุผล	3.84	0.75	มาก
2. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนมุ่งพัฒนานักเรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา	3.79	0.78	มาก
3. เนื้อหาวิชาที่นำมาสอน เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.04	0.77	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านวิชาการ	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง	3.27	1.06	ปานกลาง
5. นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง	3.73	0.75	มาก
6. โรงเรียนจัดการสอนพิเศษเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนและเสริมเด็กนักเรียนที่เรียนเก่ง	3.71	1.06	มาก
7. โรงเรียนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย	3.61	0.86	มาก
8. โรงเรียนมีเอกสารประกอบการเรียนการสอน เช่น แบบฝึกหัด กระตุ้นความสนใจของนักเรียน	3.74	0.82	มาก
9. มีการรายงานผลความก้าวหน้าของนักเรียนให้ทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.68	0.77	มาก
10. มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง คุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียน	3.76	0.82	มาก
11. ครูมีวิธีการสอนน่าสนใจ ชักจูงให้นักเรียนอยากเรียน	3.78	0.84	มาก
12. ครูส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่านหนังสือต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ หรือหนังสือสำหรับเด็ก	3.74	0.97	มาก
13. ครูส่งเสริมให้นักเรียนติดตามรายการ โทรทัศน์ วิทยุ เกี่ยวกับข่าวสารและเหตุการณ์ที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ	3.48	0.89	ปานกลาง
14. โรงเรียนมีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนด้วยวิธีที่เหมาะสม	3.77	0.85	มาก
รวม	3.71	0.85	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ยกเว้น นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง และครูส่งเสริมให้นักเรียนติดตามรายการ โทรทัศน์ วิทยุ เกี่ยวกับข่าวสารและเหตุการณ์ที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ ที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.6 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล
บ้านโนนทันด้านกิจการนักเรียน

ด้านกิจการนักเรียน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีการประชุมพยาบาลเบื้องต้น เมื่อนักเรียนเจ็บป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุในโรงเรียน	3.84	0.76	มาก
2. มีบริการแนะแนวแก่นักเรียนในโรงเรียน	3.70	0.68	มาก
3. ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานของนักเรียนตามโอกาส	3.89	0.85	มาก
4. มีการจัดกิจกรรมชมรมต่างๆ เพื่อเสริมทักษะแก่นักเรียน	3.76	0.85	มาก
5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมไทย เช่น วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง เป็นต้น	4.00	0.82	มาก
6. การจัดบริการความรู้แก่นักเรียน โดยเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง	3.69	0.91	มาก
7. โรงเรียนจัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด แก่นักเรียน	4.09	0.83	มาก
8. จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนปีละ 1 ครั้ง	3.89	0.98	มาก
9. การใช้กฎระเบียบเข้มงวดและเน้นเรื่องระเบียบวินัยของนักเรียน	3.66	0.87	มาก
10. การจัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียนตามจุดต่างๆ ของโรงเรียน	3.55	0.95	มาก
11. การจัดบริการอาหารกลางวันเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.69	0.82	มาก
12. การดูแลความสะอาดและคุณภาพของอาหารตลอดจนราคาที่เหมาะสม	3.66	0.87	มาก
13. บริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.76	1.12	มาก
รวม	3.78	0.87	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ 4.7 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล
บ้านโนนทันด้านอาคารสถานที่

ด้านอาคารสถานที่	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การจัดบริเวณโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน	3.77	0.72	มาก
2. การตกแต่งบริเวณอาคารสถานที่ให้สะอาดเรียบร้อย สวยงาม	3.98	0.76	มาก
3. อาคารเรียนมีความมั่นคง แข็งแรงและปลอดภัย	4.12	0.79	มาก
4. บรรยากาศโดยรอบโรงเรียนสะอาด สวยงามและร่มรื่น	3.85	0.75	มาก
5. สนามเด็กเล่นกว้างขวางและปลอดภัย	3.83	0.75	มาก
6. เครื่องเล่น อุปกรณ์กีฬาจำนวนเพียงพอ สภาพแข็งแรง คงทนและปลอดภัย	3.62	0.72	มาก
7. ห้องเรียนปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวน	3.85	0.84	มาก
8. โรงเรียนจัดสถานที่เป็นสัดส่วน ถูกสุขลักษณะ และเกิดประโยชน์ในการใช้สอย	3.79	0.84	มาก
9. ห้องน้ำ ห้องส้วมถูกสุขลักษณะ	3.58	0.93	มาก
10. ห้องน้ำ ห้องส้วมมีจำนวนเพียงพอ	3.54	0.91	มาก
11. ระบบป้องกันอัคคีภัย อุปกรณ์ดับเพลิง มีความพร้อมและอยู่ในสภาพใช้งานได้	3.47	1.01	ปานกลาง
12. การให้บริการของห้องสมุด	3.67	0.75	มาก
13. การให้บริการของห้องปฏิบัติการทางภาษา	3.61	0.83	มาก
14. การให้บริการของห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์	3.68	0.83	มาก
15. ขนาดและความจุของห้องเรียนเหมาะสมเพียงพอ กับจำนวนนักเรียน	3.93	0.88	มาก
รวม	3.75	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ระบบป้องกันอัคคีภัย อุปกรณ์ดับเพลิง มีความพร้อมและอยู่ในสภาพใช้งานได้ ที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.8 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล บ้านโนนทัน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. จัดให้มีการพบปะผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่า เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน	3.90	0.89	มาก
2. จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เช่น บริการความรู้เกี่ยวกับการศึกษา วิชาชีพ เป็นต้น	3.79	0.91	มาก
3. การส่งเสริมและสนับสนุนชุมชน โดยร่วมจัดกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์	3.96	0.79	มาก
4. ผู้บริหารและครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและนักเรียน	3.84	0.76	มาก
5. โรงเรียนมีส่วนร่วมให้บริการด้านประชาธิปไตยแก่ชุมชน เช่น การเลือกตั้ง เป็นต้น	3.89	0.98	มาก
6. ผู้ปกครองสามารถเข้าเยี่ยมนักเรียนหรือติดต่อครู ได้ตลอดเวลาทำการของโรงเรียน	4.16	0.94	มาก
7. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ	3.89	0.85	มาก
8. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันแม่และทำบุญตักบาตรในวันปีใหม่	4.24	0.72	มาก
9. โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารต่าง ๆ แก่ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง	4.04	0.80	มาก
10. ชุมชนมีโอกาสดำเนินการเข้ามามีบริการสถานที่และอุปกรณ์ของโรงเรียน เช่น หอประชุมและสนามกีฬา	3.88	0.83	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
11. ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหานักเรียนทั้งในโรงเรียนและที่บ้าน	3.89	0.85	มาก
12. การนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองมาดำเนินการปรับปรุงพัฒนางานของโรงเรียน	3.77	0.97	มาก
รวม	3.93	0.85	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ

4.3 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

ตารางที่ 4.9 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง สรุปรูปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	ความถี่
1. ด้านวิชาการ	
1.1 ควรมีการแข่งขันผลการทดสอบและผลการทำใบงานทุกวิชาเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้นักเรียนทราบผลการทำงานของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น	10
1.2 ควรจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับวัย และความต้องการของนักเรียนให้หลากหลายประเภท เพื่อเป็นแรงจูงใจในการอ่านให้กับนักเรียน	5
1.3 ควรจัดกิจกรรมที่เพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนมากขึ้น	17
1.4 ควรจัดให้มีสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย	12
1.5 ควรส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนสนใจติดตามข้อมูลข่าวสารทางเทคโนโลยีสารสนเทศหรือโทรทัศน์ วิทยุและเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ	15

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง	ความถี่
2. ด้านกิจการนักเรียน	
2.1 ควรจัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียนตามจุดต่าง ๆ	7
2.2 ควรเข้มงวดและดูแลเรื่องกฎระเบียบการแต่งกายของนักเรียนให้มากขึ้น	6
2.3 เมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเพื่อสะดวกในการรับ - ส่งนักเรียนตรงตามเวลา	7
2.4 ควรดูแลเรื่องอาหารกลางวันแก่นักเรียนที่มีฐานะยากจน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แต่ต้องช่วยเหลืองานของโรงเรียน	2
2.5 ควรจัดครูหรือขอความร่วมมือจากตำรวจจราจรช่วยเหลือนักเรียนในการเดินข้ามถนนหน้าโรงเรียน	3
3. ด้านอาคารสถานที่	
3.1 ควรปลูกต้นไม้เพิ่มเพื่อให้มีบรรยากาศร่มรื่นสวยงาม และมีที่พักผ่อนให้แก่ นักเรียนมากขึ้น	6
3.2 ควรดูแลเรื่องห้องน้ำ ห้องส้วมของนักเรียนให้มีสภาพพร้อมใช้การและถูกสุขลักษณะ	9
3.3 ควรตรวจสอบและดูแลอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย อุปกรณ์ดับเพลิงให้มีความพร้อมและอยู่ในสภาพใช้การได้	13
3.4 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้ามาอ่านหรือยืมหนังสือในห้องสมุดได้	2
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	
4.1 ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาพัฒนางานของโรงเรียน	12
4.2 ควรจัดให้มีการสอนหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่ชุมชน	9
4.3 โรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนในการทำกิจกรรมร่วมกัน ได้เป็นอย่างดี	7

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลบ้าน โนนทัน สำนัการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น จากผลสรุปทั้ง 4 ด้าน ส่วนใหญ่เสนอแนะให้โรงเรียน จัดกิจกรรมที่เพิ่มทักษะด้านต่างๆ เกี่ยวกับภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนมากขึ้น จัดให้มีครูเวรดูแลความ

ปลอดภัยให้กับนักเรียนตามจุดต่าง ๆ เมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อสะดวกในการ รับ – ส่งนักเรียนตรงตามเวลา นอกจากนี้โรงเรียนควรตรวจสอบและดูแลอุปกรณ์ ป้องกันอัคคีภัย อุปกรณ์ดับเพลิงให้มีความพร้อมและอยู่ในสภาพใช้งานได้ และควรเปิด โอกาสให้ ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาพัฒนางาน ของโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเพิ่มมากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อศึกษาความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ, ด้านกิจการนักเรียน, ด้านอาคารสถานที่และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 165 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนและเป็นแบบสอบถามที่ฉบับสมบูรณ์ จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 96.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น แบบประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใช้วัดระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ, ด้านกิจการนักเรียน, ด้านอาคารสถานที่และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) ซึ่งเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

5.1.2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น โดยภาพรวม

ผลการศึกษาคความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ และด้านวิชาการ ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้าน สรุปผลได้ดังนี้

5.1.2.1 ด้านวิชาการ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ยกเว้น นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง และครูส่งเสริมให้นักเรียนติดตามรายการ โทรทัศน์ วิทยุ เกี่ยวกับข่าวสารและเหตุการณ์ที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ ที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.2.2 ด้านกิจการนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ

5.1.2.3 ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ระบบป้องกันอัคคีภัย อุปกรณ์ดับเพลิง มีความพร้อมและอยู่ในสภาพใช้งานได้ ที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

5.1.2.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ

5.1.3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น สรุปได้ดังนี้

5.1.3.1 ด้านวิชาการ ควรมีการแจ้งผลการทดสอบและผลการทำใบงานทุกวิชาเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้นักเรียนทราบผลการทำงานของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น รวมทั้งควรจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับวัย และความต้องการของนักเรียนให้หลากหลายประเภท เพื่อเป็นแรงจูงใจในการอ่านให้กับนักเรียน และควรจัดให้มีสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย และโรงเรียนควรพัฒนาทักษะการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนสนใจติดตามข้อมูลข่าวสารทางเทคโนโลยีสารสนเทศหรือ โทรทัศน์ วิทยุและเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

5.1.3.2 ด้านกิจการนักเรียน ควรจัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียนตามจุดต่าง ๆ และควรดูแลเรื่องกฎระเบียบการแต่งกายของนักเรียนให้มากขึ้น เมื่อโรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเพื่อสะดวกในการรับส่งนักเรียนตรงตามเวลา รวมทั้งดูแลเรื่องอาหารกลางวันแก่นักเรียนที่มีฐานะยากจน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แต่ต้องช่วยเหลืองานของโรงเรียน และควรจัดครูหรือขอความร่วมมือตำรวจราชช่วยเหลือนักเรียนในการเดินข้ามถนนหน้าโรงเรียน

5.1.3.3 ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนควรปลูกต้นไม้เพิ่มเพื่อให้มีบรรยากาศร่มรื่น สวยงาม และมีที่พักผ่อนให้นักเรียนมากขึ้น รวมทั้งดูแลเรื่องห้องน้ำ ห้องส้วมของนักเรียนให้มีสภาพพร้อมใช้งานและถูกสุขลักษณะ และควรตรวจสอบ ดูแลอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย อุปกรณ์ดับเพลิงให้มีความพร้อมและอยู่ในสภาพใช้งานได้ และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้ามาอ่านหรือยืมหนังสือในห้องสมุดได้

5.1.3.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำมาพัฒนางานของโรงเรียน รวมทั้งควรจัดให้มีการสอนหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่ชุมชน และโรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนในการทำกิจกรรมร่วมกันได้เป็นอย่างดี

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทันสำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน จัดการศึกษาตามมาตรฐานการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ระดมการมีส่วนร่วมจากทุกมิติ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน เอกชน ราชการ เพื่อให้เป็นโรงเรียนของชุมชนอย่างแท้จริง โดยจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่องตลอดปี ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสานสู่การบูรณาการแหล่งเรียนรู้ มีการพัฒนาครูให้มีศักยภาพสูงในการสอน มีจริยธรรม มีความเมตตานักเรียน มีจิตศรัทธาท่วมเทืองมันให้กับโรงเรียนอย่างแท้จริง เพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาสูง มีการประกันคุณภาพการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพทุกด้าน ทั้งด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ด้านภาษา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการกีฬา ด้านจริยธรรม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมรดกและภูมิปัญญาชาวบ้านไทย ส่งเสริมให้นักเรียนมีพละนาามัยที่สมบูรณ์ดีพร้อมทั้งกาย วาจา ใจ และสติปัญญา โดยผู้ปกครอง ญาติมิตร ผู้นำท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วม

อย่างใกล้ชิด ปลูกฝังให้บุคลากรของโรงเรียน ทั้งครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักเรียน ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลาย มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต ปลูกฝังให้มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร เน้นการพัฒนาตนเอง มีทักษะในการทำงาน คำนึงว่า ศึกษาวิจัย วิเคราะห์เรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุมีผล ถูกต้องตามหลักตรรกวิทยา รู้จักไตร่ตรอง มีวิสัยทัศน์ กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้องและแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ จัดปรุงแต่งในโรงเรียนให้มีสภาวะและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ตลอดจนเน้นการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและเป็นเลิศในหลาย ๆ ด้าน โดยเน้นการเรียนการสอนของจริง สามารถนำไปปฏิบัติได้ในทันทีในชีวิต นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้จัดประชุมเพื่อชี้แจงข้อมูลข่าวสารให้กับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง และมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนอยู่เสมอ ผู้ปกครองจึงมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ สีนุญ ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนท่าพระวิทยายน พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ วิเศษกิจ ที่ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

ผลการวิจัยแสดงความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ในประเด็นสำคัญด้านต่าง ๆ อภิปรายดังนี้

5.2.1 ด้านวิชาการ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ยกเว้น นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง และครูส่งเสริมให้นักเรียนติดตามรายการโทรทัศน์ วิทยุเกี่ยวกับข่าวสารและเหตุการณ์ที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ ที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและเป็นเลิศในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านศิลปศาสตร์ เป็นต้น โดยเน้นการเรียนการสอนของจริง สามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที มีการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการสอน เช่น นำสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้รู้จักคิดอย่างรอบคอบและมีเหตุผล พร้อมทั้งมีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ วิเศษกิจ ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลผ่อง อุดรพิมพ์ ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนมารีวิทย์ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

5.2.2 ด้านกิจการนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจด้านกิจการนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอทั้งจำนวนนักเรียน การจัดกิจกรรมให้บริการแก่นักเรียน เช่น การแนะนำ อาหารกลางวัน เป็นต้น นอกจากนี้ได้ส่งเสริมกิจกรรมให้มีขึ้นในโรงเรียน เช่น จัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวศาสตร์ แข่งขันกีฬา กีฬาต่าง ๆ เพื่อเสริมทักษะแก่นักเรียน การจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมไทยในวันสำคัญทางศาสนา พร้อมทั้งจัดนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานของนักเรียนในทุกโอกาสและแจ้งให้ผู้ปกครองทราบทุกครั้ง การให้บริการเสริมความรู้แก่นักเรียน โดยเชิญวิทยากรจากภายนอกอย่างต่อเนื่อง มีระบบการดูแลความเรียบร้อยของนักเรียนให้อยู่ในกฎระเบียบและวินัยอย่างเข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา ศรีพิภรณ์ ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเซนต์แอน โทนี ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาด้านกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสรัศยา วรสิทธิกร ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองกุงศรีวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาด้านกิจการนักเรียนอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

5.2.3 ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ระบบป้องกันอัคคีภัย อุปกรณ์ดับเพลิง มีความพร้อมและอยู่ในสภาพใช้งานได้ ที่ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจด้านอาคารสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากอาคารเรียนของโรงเรียนมีสภาพความมั่นคงแข็งแรงปลอดภัย มีความสะอาดถูกสุขอนามัยของสถานที่ บรรยากาศในห้องเรียนที่เหมาะสมและเพียงพอทั้งจำนวนนักเรียน มีห้องพิเศษให้บริการ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ที่สะดวกต่อการใช้สอยและปลอดภัยต่อนักเรียน มีอาคารประกอบที่สะอาดพร้อมใช้งาน เช่น โรงอาหาร ห้องปฐมพยาบาล ห้องสุขา มีการจัดตกแต่งอาคารสถานที่ในโรงเรียนได้

เป็นสัดส่วน จัดสภาวะและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน มีอุปกรณ์การละเล่น การกีฬาที่เพียงพอ และมีสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา แซงเวียง ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทคโนโลยีศรีวรการ ผลการวิจัยสรุปว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทคโนโลยีศรีวรการ ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรชกร ชวติ ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล ผลการวิจัยสรุปว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากโรงเรียนส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกมิติ ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน เอกชน ราชการ เพื่อให้สามารถเป็นโรงเรียนชุมชนอย่างแท้จริง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ปกครอง โดยโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้มากขึ้น รวมทั้งจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน อาทิ การจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา การร่วมกันจัดงานประเพณีในท้องถิ่น เช่น งานทำบุญตักบาตรในวันปีใหม่ งานประเพณีเข้าพรรษา เป็นต้น เพื่อให้ผู้ปกครองให้การยอมรับสถานศึกษาหรือโรงเรียนให้เป็นสถาบันสำคัญของชุมชน เป็นสิ่งมีค่าของทุกคน ช่วยทำให้การเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ดังนั้นถ้าประชาชนในชุมชนมีความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของโรงเรียน ยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือโรงเรียน อาจจะเป็นเงิน วัสดุสิ่งของ แรงงานและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโรงเรียน หรือเชิญผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ในท้องถิ่นมาพบปะร่วมกันที่โรงเรียนเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ร่วมกันปฎิภาหารหรือเพื่อปรับปรุงโรงเรียน ปรับปรุงชุมชน หรือแก้ปัญหานักเรียน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ สีนุญ ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนท่าพระวิทยายน จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยสรุปว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา ศรีพิจารณ์ ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการ

จัดการศึกษาของโรงเรียนเซนต์แอนโทนี ผลการวิจัยสรุปว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.3.1.1 ด้านวิชาการ

1) ควรจัดหาครูที่จบวิชาเอกภาษาอังกฤษหรือครูชาวต่างชาติที่มีประสบการณ์และทักษะการสอนภาษาอังกฤษ จัดหาสื่อเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ ให้เหมาะสมและเพียงพอ และเน้นให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ หรือจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญ และใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น รวมทั้งจัดหาสื่อที่ทันสมัย เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2) ควรส่งเสริมให้นักเรียน ได้เรียนรู้วิธีการสืบค้นข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศที่น่าสนใจนอกเหนือจากหนังสือเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนสนใจและทราบข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ อยู่เสมอ

5.3.1.2 ด้านกิจการนักเรียน ควรจัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียนตามจุดต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนกระทำได้ด้วยความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยต่าง ๆ จัดครู หรือขอความร่วมมือกับตำรวจจราจรช่วยเหลือนักเรียนในการเดินข้ามถนน อุบัติเหตุในสนาม เป็นต้น

5.3.1.3 ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนควรตรวจสอบสภาพของอาคารเรียน อาคารประกอบการ และเร่งซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดอยู่เสมอ เช่น จัดให้มีอุปกรณ์ช่วยเหลือและมีการซักซ้อมการป้องกันอุบัติเหตุ / อุบัติภัย อาทิ เหตุเพลิงไหม้ โดยอาจขอความร่วมมือจากตำรวจดับเพลิง เพื่ออบรมและสาธิตการป้องกันอุบัติเหตุ / อุบัติภัย เมื่อเกิดอันตรายหรือภัยพิบัติต่าง ๆ

5.3.1.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนควรเชิญผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนมาร่วมกิจกรรมของ โรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับ โรงเรียนมากขึ้น อีกทั้งจะ ได้ช่วยกันดูแลความประพฤติของนักเรียนและทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองว่าปัจจุบัน โรงเรียนจัดการศึกษาเป็นอย่างไรเพื่อจะได้นำมาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

5.3.2.1 ควรศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาตลอดจนนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

5.3.2.2 ควรศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

5.3.2.3 การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในลักษณะของการเปรียบเทียบโรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนใกล้เคียงกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและจะเป็นตัวบ่งชี้ความนิยมของผู้ปกครอง เพื่อสนองความต้องการและความเป็นอยู่ของโรงเรียนต่อไป

5.3.2.4 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 เพราะเป็นช่วงชั้นที่ผู้ปกครองตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน

บรรณานุกรม

1. หนังสือภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

กิติมา ปรีดีคิดก. ทฤษฎีการบริหารองค์การ. กรุงเทพมหานคร : ชนะกิจการพิมพ์, 2529.

กล้า ทองขาว. การบริหารบุคลากรในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : บริษัทวิคตอรีเพาเวอร์พอยท์ จำกัด, 2536.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การประกันคุณภาพการศึกษา เล่ม 1.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.

_____ . คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.

_____ . แนวคิดหลักในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2532.

_____ . ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2528.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. การศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2549.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2542.

_____ . พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2545.

คณาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเลย. พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. เลข : รุ่งแสงธุรกิจการพิมพ์, 2543.

เชาว์ อินโย. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. เลข : รุ่งแสงการพิมพ์, 2543.

ธงชัย สันติวงษ์. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2536.

_____ . พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2537.

ธีรพล ธีรรัตนพันธ์. การประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2526.

- ธีระ รุญเจริญ. บทบาทหน้าที่ของครูใหญ่. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, 2524.
- นิคม ทองพิทักษ์. บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรง
พิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- น้ำพองศึกษา, โรงเรียน. คู่มือนักเรียน ปีการศึกษา 2549. ขอนแก่น : ชัชวาลย์การพิมพ์, 2549.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อภิชาติการพิมพ์, 2532.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : สหมิตรออฟเซต,
2535.
- _____. จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด, 2544.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด,
2524.
- ภูงศ อังคปรีชาเศรษฐ์. การประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2537.
- ภิญโญ สาธร. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2526.
- บุษ ไกยวรรณ. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2541.
- วีรนารถ มานะกิจ. พฤติกรรมของบุคคลในองค์กร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2536.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. ผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ์, 2548.
- ศึกษาศึกษา, กระทรวง. กรมสามัญศึกษา. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539. กรุงเทพ
มหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2540.
- สมยศ นารีการ. การพัฒนาองค์การและการงาน. กรุงเทพมหานคร : ดวงกมลการพิมพ์, 2521.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. การบริหารกิจการนักเรียน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2531.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. วรรณกรรมประถมศึกษา หน่วยที่ 8 – 15. นนทบุรี : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545.
- สุเทพ พงศ์ศรีรัตน์. พฤติกรรมองค์กร. เชียงราย : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงราย, 2544.
- สุวรรณ พุทธเมธา. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โอเคียนสโตร์,
2532.
- หวน พิณพันธุ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์, 2528.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. การบริหารวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2528.

2) วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์

- กัลยา แซงเวียง. “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทคโนโลยีศรีวารการ”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549.
- กรชกร ชวติ. “ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- คำเชื่อน อิ่มใจ. “ความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี”. รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2543.
- ชรีณี เดชจินดา. “ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อศูนย์บริการกำจัดกากอุตสาหกรรม แขวงแสมดำเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.
- นवलผจง อุดรพิมพ์. “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนมารีวิทย์ จังหวัดชลบุรี”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2548.
- นิคม พรหมน้อย. “ความพึงพอใจได้การทำงานของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ภาคใต้”. ปริญญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- นิภารัตน์ รื่นสุข. “ความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการจัดสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำปี”. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.
- ประจวบ จงปัตนา. “ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2538.
- ประเสริฐ วิเศษกิจ. “การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการศึกษาศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)”. ปริญญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542.

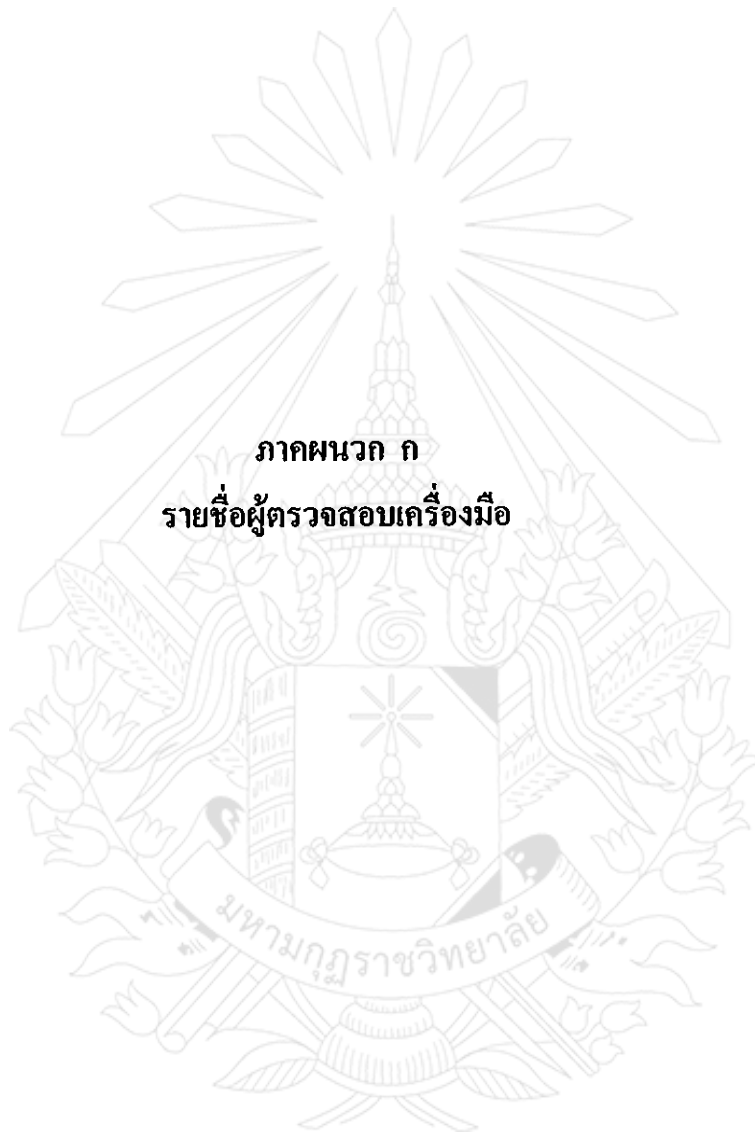
- พัชรินทร์ ก้นวะนา. “ความพึงพอใจของครู ผู้ปกครอง นักเรียนต่อหลักสูตรท้องถิ่น บูรณาการแบบ
องค์รวม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนคอยเต่าวิทยาคม อำเภอ
คอยเต่า จังหวัด เชียงใหม่”. สารนิพนธ์ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- ไพบุลย์ โรจนพิทยากุล. “การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดพังงา”. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2542.
- ยุทธนา ศรีพิจารณ์. “ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
เซนต์แอนโทนี่”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา,
2547.
- ศิริวรรณ สีนุญ. “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนท่าพระวิทยายน
จังหวัดขอนแก่น”. สารนิพนธ์ศาสตราจารย์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- โสรัตยา วรสิทธิกร. “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนหนองกุงศรี
วิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหา
บัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, 2548.
- สุนันท์ คลีขงาย. “อาคารสถานที่และการใช้ประโยชน์ของ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
กรุงเทพมหานคร”. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2523.
- สุวัฒนา ไบเจริญ. “ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการให้บริการของธนาคารออมสิน สาขาขอนแก่น”.
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540.
- สนั่น พรหมสุวรรณ. “ปัจจัยที่ส่งเสริมโรงเรียนประถมศึกษาให้ได้เข้ารับการคัดเลือกเป็นโรงเรียน
ดีเด่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา”. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.

4) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์

- เทศบาลบ้านโนนทัน, โรงเรียน. การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน. ขอนแก่น : โรงเรียนเทศบาล
บ้านโนนทัน, 2549 (อัคราเสนา).

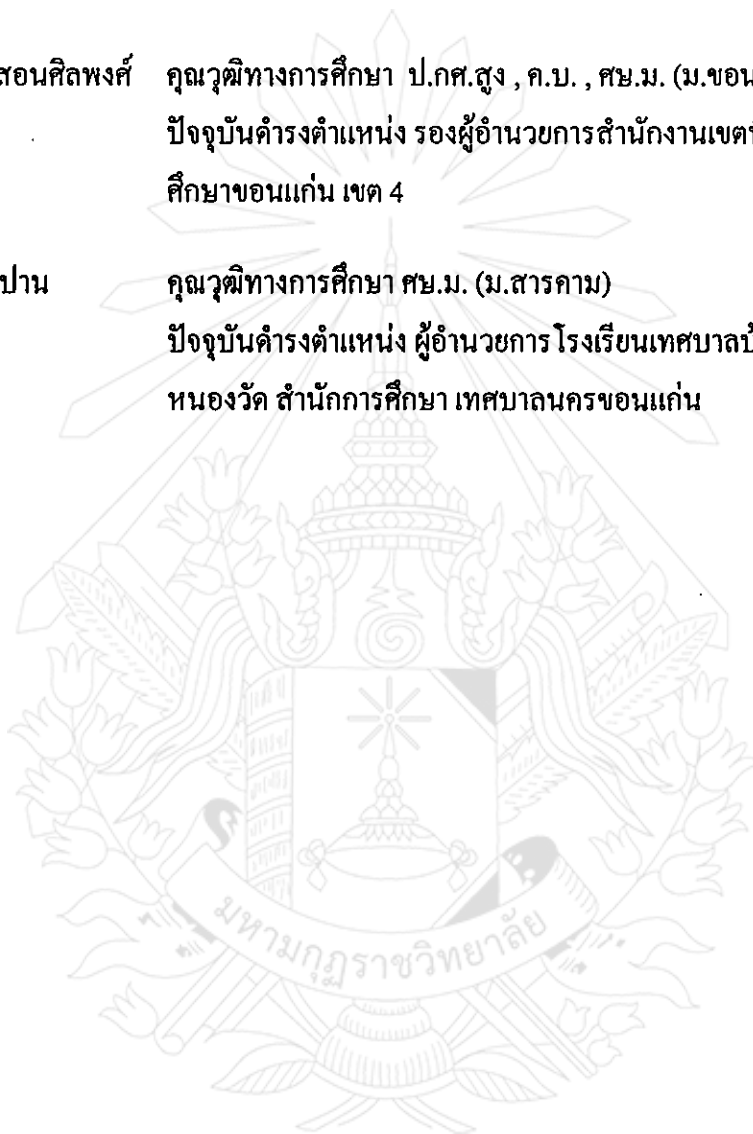
ภาคผนวก

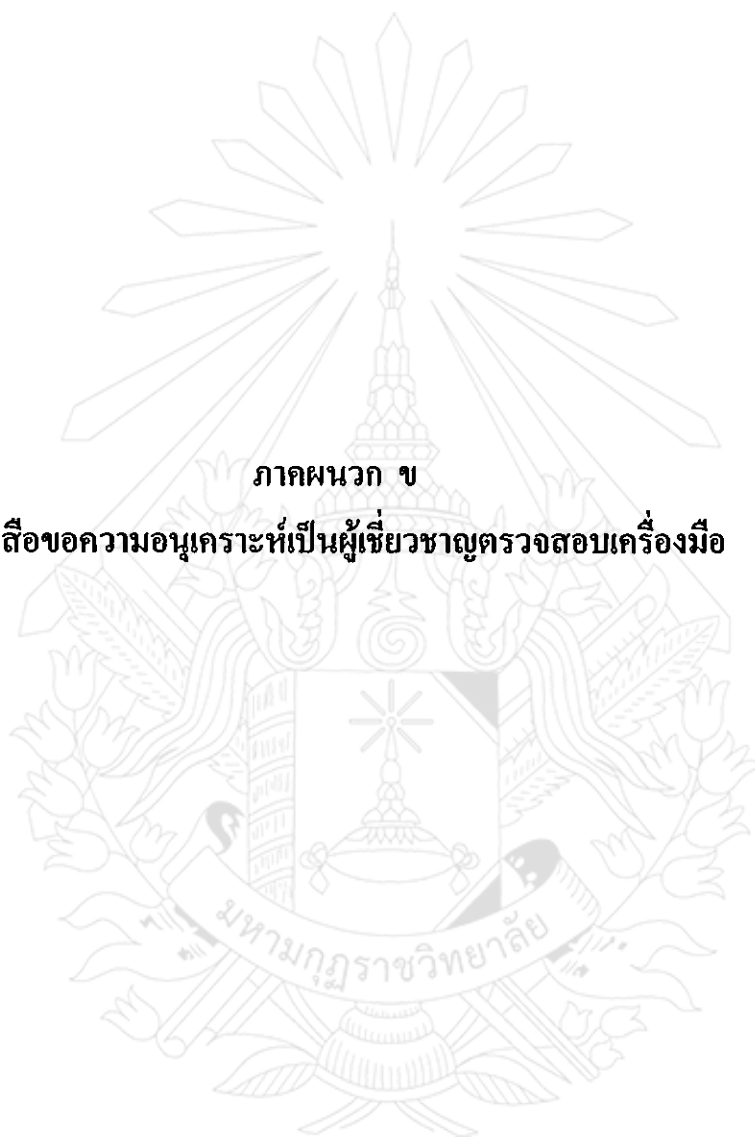
ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. นายสาธิตท์ ผาน้อย คุณวุฒิทางการศึกษา พ.ม. , กศ.บ. , ค.ม. (จุฬา)
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ขอนแก่น เขต 4
2. นายอนุศาสตร์ สอนศิลพงศ์ คุณวุฒิทางการศึกษา ป.กศ.สูง , ค.บ. , ศษ.ม. (ม.ขอนแก่น)
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาขอนแก่น เขต 4
3. นายบัญชา นามปาน คุณวุฒิทางการศึกษา ศษ.ม. (ม.สารคาม)
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลบ้าน โนน
หนองวัด สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 6012/ว045

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ถนนราษฎร์คณิง ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

29 มกราคม 2551

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ
เจริญพร นายสาขันธ์ ผาน้อย

ด้วย ร้อยตำรวจตรี หลุย อักษรรัตน์ ดาลัย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศาสน-
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 491245022 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความพึงพอใจ
ของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนคร
ขอนแก่น” ในกรณีนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อเป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและ
พิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

เจริญพร

(พระมหาสาคร ชิตงุโร)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ที่ ศธ 6012/ว045

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ถนนราษฎร์กษิณง ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

29 มกราคม 2551

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ
เจริญพร นายอนุศาสตร์ สอนศิลป์

ด้วย ร้อยตำรวจตรีหญิง อักษรรัตน์ คาลัย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 491245022 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น” ในกรณีนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

เจริญพร

(พระมหาสาคร ชิตงุโร)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ที่ ศบ 6012/ว045

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ถนนราษฎร์คินทร์ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

29 มกราคม 2551

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ
เจริญพร นายบัญชา นามปาน

ด้วย ร้อยตำรวจตรี หญิง อังษารัตน์ คาลัย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศาสน-
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 491245022 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความพึงพอใจ
ของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนคร
ขอนแก่น” ในกรณีนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อเป็น
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเที่ยงตรงที่สุด

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอแต่งตั้งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและ
พิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

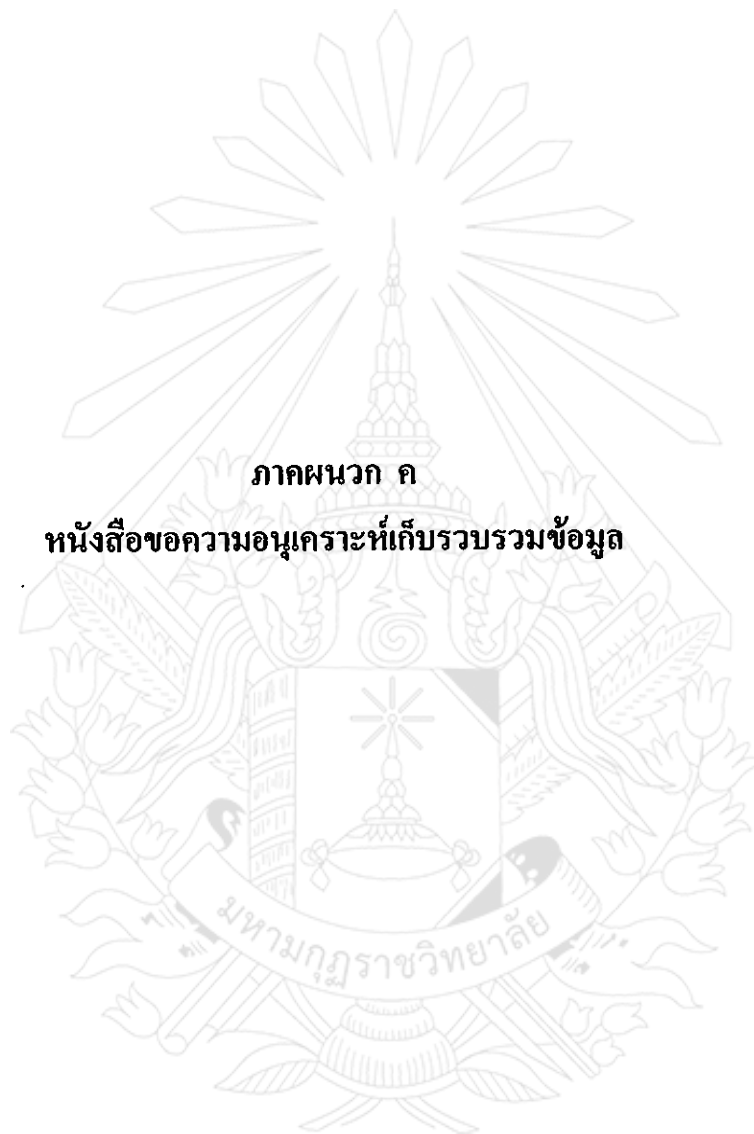
เจริญพร

(พระมหาสาคร ชิตงฺกโร)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 6012/108

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ถนนราษฎร์คินทร์ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000

4 มีนาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน

ด้วย ร้อยตำรวจตรี หญิง อัชชารัตน์ ดาลัย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน รหัสประจำตัวนักศึกษา 491245022 กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร ขันโต เป็นที่ปรึกษาสารนิพนธ์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าว เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน ทั้งนี้จะเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 10-25 มีนาคม 2551 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

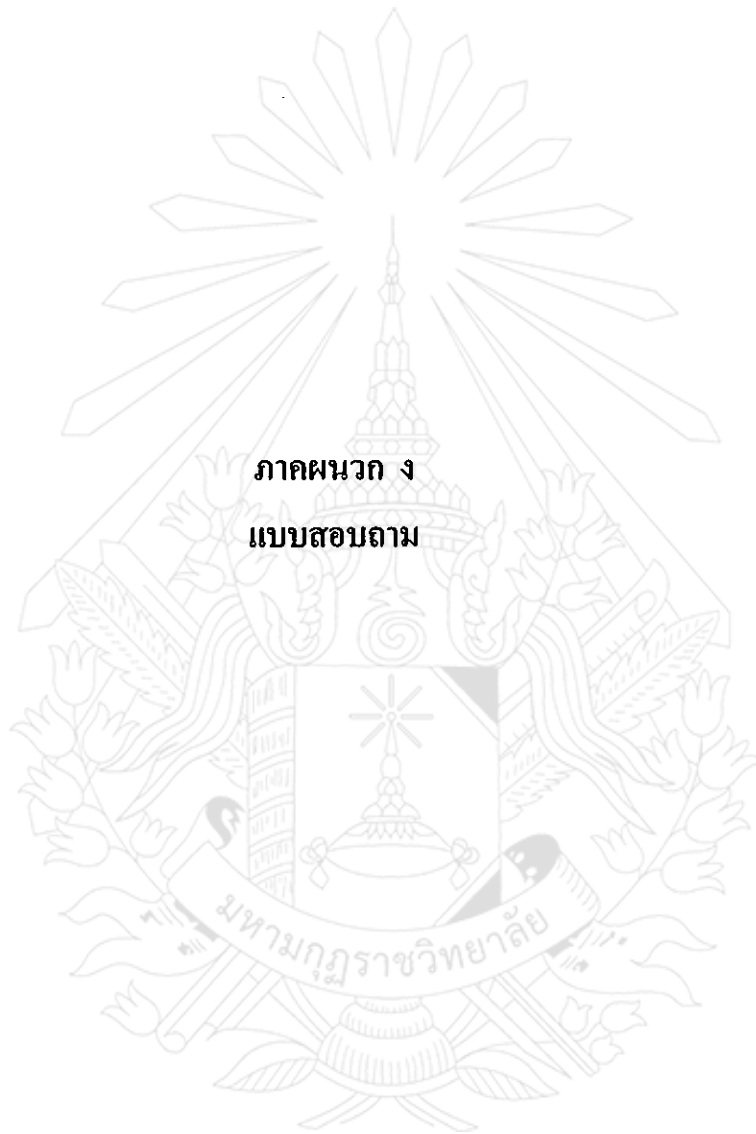
จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

เจริญพร

(พระมหาสาคร ชิตกงโร)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

คำชี้แจง

1. วัตถุประสงค์ของแบบสอบถามนี้ เพื่อศึกษาความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

2. ผู้ตอบแบบสอบถามชุดนี้ คือผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

3. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ, ด้านกิจการนักเรียน, ด้านอาคารสถานที่และด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

4. โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านและโรงเรียนแต่อย่างใด

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

(ร้อยตำรวจตรี หญิง อัชชารัตน์ คำลัย)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ผู้ทำการวิจัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล

บ้านโนนทัน สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจ ตามความคิดเห็นของท่าน (โปรดตอบทุกข้อ)

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านวิชาการ					
1.	ครูส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างรอบคอบและมีเหตุผล.....
2.	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนมุ่งพัฒนานักเรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา.....
3.	เนื้อหาวิชาที่นำมาสอน เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้.....
4.	นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง.....
5.	นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง.....
6.	โรงเรียนจัดการสอนพิเศษเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อนและเสริมเด็กนักเรียนที่เรียนเก่ง.....
7.	โรงเรียนมีการใช้สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย.....
8.	โรงเรียนมีเอกสารประกอบการเรียนการสอน เช่น แบบฝึกหัด กระตุ้นความสนใจของนักเรียน....

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.	มีการรายงานผลความก้าวหน้าของนักเรียนให้ทราบอย่างสม่ำเสมอ...
10.	มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้แก่นักเรียน..
11.	ครูมีวิธีการสอนน่าสนใจ ชักจูงให้นักเรียนอยากเรียน.....
12.	ครูส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่านหนังสือต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์หรือหนังสือสำหรับเด็ก.....
13.	ครูส่งเสริมให้นักเรียนติดตามรายการโทรทัศน์ วิทยุ เกี่ยวกับข่าวสารและเหตุการณ์ที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ...
14.	โรงเรียนมีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนด้วยวิธีที่เหมาะสม.....
	ด้านกิจการนักเรียน					
15.	มีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น เมื่อนักเรียนเจ็บป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุในโรงเรียน.....
16.	มีบริการแนะแนวแก่นักเรียนในโรงเรียน.....
17.	ส่งเสริมให้มีการจัดนิทรรศการเพื่อแสดงผลงานของนักเรียนตามโอกาส.....
18.	มีการจัดกิจกรรมชมรมต่าง ๆ เพื่อเสริมทักษะแก่นักเรียน.....

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19.	การจัดกิจกรรมส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมไทย เช่น วันเข้าพรรษา วันลอยกระทง เป็นต้น.....
20.	การจัดบริการความรู้แก่นักเรียนโดยเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง.....
21.	โรงเรียนจัดกิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาดให้นักเรียน.....
22.	จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง.....
23.	การใช้กฎระเบียบเข้มงวดและเน้นเรื่องระเบียบวินัยของนักเรียน.....
24.	การจัดให้มีครูเวรดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียนตามจุดต่าง ๆ ของโรงเรียน.....
25.	การจัดบริการอาหารกลางวันเพียงพอกับจำนวนนักเรียน.....
26.	การดูแลความสะอาดและคุณภาพของอาหาร ตลอดจนราคาที่เหมาะสม.....
27.	บริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน.....
ด้านอาคารสถานที่						
28.	การจัดบริเวณโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน.....
29.	การตกแต่งบริเวณอาคารสถานที่ให้สะอาดเรียบร้อย สวยงาม.....

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
30.	อาคารเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย.....
31.	บรรยากาศโดยรอบโรงเรียนสะอาด สวยงามและร่มรื่น.....
32.	สนามเด็กเล่นกว้างขวางและ ปลอดภัย.....
33.	เครื่องเล่น อุปกรณ์กีฬาจำนวน เพียงพอ สภาพแข็งแรง คงทนและ ปลอดภัย.....
34.	ห้องเรียนปลอดโปร่ง ไม่มีเสียง รบกวน.....
35.	โรงเรียนจัดสถานที่เป็นสัดส่วน ถูกสุขลักษณะและเกิดประโยชน์ ในการใช้สอย.....
36.	ห้องน้ำ ห้องส้วมถูกสุขลักษณะ.....
37.	ห้องน้ำ ห้องส้วมมีจำนวนเพียงพอ..
38.	ระบบป้องกันอัคคีภัย อุปกรณ์ ดับเพลิง มีความพร้อมและอยู่ใน สภาพใช้งานได้.....
39.	การให้บริการของห้องสมุด.....
40.	การให้บริการของห้องปฏิบัติการ ทางภาษา.....
41.	การให้บริการของห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์.....
42.	ขนาดและความจุของห้องเรียน เหมาะสม เพียงพอกับจำนวน นักเรียน.....

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน					
43.	จัดให้มีการพบปะผู้ปกครอง นักเรียนและศิษย์เก่า เพื่อสร้าง ความสัมพันธ์อันดีต่อกัน.....
44.	จัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ ชุมชน เช่น บริการความรู้เกี่ยวกับ การศึกษา วิชาชีพ เป็นต้น.....
45.	การส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนโดย ร่วมจัดกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์.....
46.	ผู้บริหารและครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี กับผู้ปกครองและนักเรียน.....
47.	โรงเรียนมีส่วนร่วมให้บริการด้าน ประชาธิปไตยแก่ชุมชน เช่น การ เลือกตั้ง เป็นต้น.....
48.	ผู้ปกครองสามารถเข้าเยี่ยมนักเรียน หรือติดต่อครูได้ตลอดเวลาทำการ ของโรงเรียน.....
49.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเสนอความ คิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการ สอนและกิจกรรมอื่น ๆ.....
50.	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น งานวันแม่และ ทำบุญตักบาตรในวันปีใหม่.....
51.	โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ ข่าวสารต่าง ๆ แก่ผู้ปกครองทราบ อย่างต่อเนื่อง.....

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
52.	ชุมชนมีโอกาสได้เข้ามาใช้บริการสถานที่และอุปกรณ์ของโรงเรียน เช่น หอประชุมและสนามกีฬา เป็นต้น.....
53.	ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมแก้ไข ปัญหาของนักเรียนทั้งใน โรงเรียน และที่บ้าน.....
54.	การนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของผู้ปกครองมาดำเนินการปรับปรุง พัฒนางานของ โรงเรียน.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนทัน สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ในประเด็นต่อไปนี้

1. ด้านวิชาการ.....
.....
.....
2. ด้านกิจการนักเรียน.....
.....
.....
3. ด้านอาคารสถานที่
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....
.....
.....

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - สกุล : ร้อยตำรวจตรี หญิง อัจฉารัตน์ ดาลัย
- วัน เดือน ปีเกิด : 9 กุมภาพันธ์ 2514
- ภูมิลำเนา : 296/49 หมู่ 13 ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000
- ประวัติการศึกษา
พ.ศ.2544 : บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประวัติการทำงาน
พ.ศ.2539 : รับราชการตำรวจ สังกัด โรงเรียนตำรวจนครบาล กองบัญชาการศีกษา
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2551 : รองสารวัตรฝ่ายอำนวยการ 5 กองบังคับการอำนวยการ ตำรวจภูธรภาค 4
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

